

Sreda, 22. jun 2005.
Svedok Božidar Delić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupi o Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vidim da ste ispoštovali nalog Pretresnog veća u vezi sa dodacima spisku dokaznih predmeta, jednog velikog broja dokumenata. Vi kažete da su ti dokumenti pribavljeni za svedočenje gospodina Delića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Slušam pravi kanal, ali ne dobijam prevod. Ne znam ni da li ga svedok dobija?

SUDIJA ROBINSON: Da pokušamo ponovo. Da li sada radi? Da li me svedok čuje? Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ništa ne čujem.

SUDIJA ROBINSON: Da pokušamo ponovo: da li me čujete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kanal broj 6. Čuo sam.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, rekao sam, gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čuo sam šta ste rekli, gospodine Robinson (Robinson), Samo sam skrenuo pažnju da ne dobijam prevod.

SUDIJA ROBINSON: Konkretno govorio sam da u vašem pisanom zahtevu kažete da su dokumenti za svedočenje gospodina Delića pribavljeni ne pre druge polovine 2004. godine. Želeo bih da dobijem precizniju informaciju o tome u kom mesecu 2004. godine ste dobili te dokumente?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Te sve informacije dali su vam moji saradnici koji su upoznati s tim kada su dobili dokumente. Kao što znate, ja lično nisam u mogućnosti da pribavljam dokumente i ako su stavili da su dokumenti pribavljeni u drugoj polovini, ja znam da su negde u jesen 2004. godine, kako su mi rekli, ti dokumenti sukcesivno počeli da pristižu i da su pristizali u više navrata, a inače hoću da vam napomenem u vezi sa ovim dokumentom koji sad gledamo. Služba koja je davala dokumente, dala ih je u odnosu na određenog svedoka. Znači dala je deo dokumenta koja se odnosi na zonu odgovornosti generala Delića. Zato se u dokumentu ne nalaze svi ostali elementi ovog izveštaja, već samo oni koji se odnose na zonu odgovornosti generala Delića. Kad bude neki drugi svedok sa nekom drugom zonom odgovornosti, onda bismo, pretpostavljam, mogli da dobijemo i druge dokumente.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi morate da preuzmete odgovornost za ono šta se dešava u vezi sa vašim dokaznim postupkom. Nije dovoljno da se kaže da vaši saradnici znaju. Vi treba da znate.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, možda biste vi mogli da mi pomognete? Ja, naime, imam utisak, možda je to pogrešan utisak, ali čini mi se da je u toku dokaznog postupka Tužilaštva bilo dokumenata koji nisu nužno bili pokriveni listom po Pravilu 65ter.

TUŽILAC NAJS: To je apsolutno tačno.

SUDIJA BONOMI: Jeste li vi tada podnosili zahteve u ovakvom obliku da se to doda na listu?

TUŽILAC NAJS: Obično ne. Ponekad da, ali nikad nije došlo do jednog takvog uvođenja materijala na veliko, materijala koji nije bio na toj listi. Mi smo učinili sve što smo mogli da to stavimo na listu. Kad bismo dobijali dokumente, ponekad bismo postavili konkretan zahtev, ponekad bismo te dokumente dobili tek u poslednji čas i mi smo uvek prihvatili situaciju onakvom kakva jeste. Uvek smo materijal koji nije bio na popisu po Pravilu 65ter obelodanili odmah čim smo zaključili da ćemo imati nameru taj materijal da koristimo i to je funkcionisalo unutar režima u kom je optuženi dobio listu po Pravilu 65ter i materijal po Pravilu 65ter, ne kao jedna opšta dostava materijala, nego je konkretno dobijao i materijale koje smo namerali da koristimo sa nekim konkretnim svedokom. Dakle da, bilo je dokumenata van liste po Pravilu 65ter, ali mi smo učinili sve šta smo mogli kako bismo ispunili uslove zadate pravilima i mi nismo dostavljali materijal u ovakvoj količini i na ovakav način. Možda još nešto treba da kažem u vezi s tim šta je optuženi rekao. Ako je zaista bilo 10.400 dokumenata i video traka, kao što to stoji u paragrafu 3(A), a ako je tačno ono šta stoji u paragrafu 3(B) da ti dokumenti dolaze iz arhiva, ali takođe i iz biblioteke, odnosno arhive ovog svedoka lično i kao što se kaže da su neki pripadnici Vojske Jugoslavije iz svojih ličnih arhiva predali dokumente na zahtev saradnika ovog optuženog, moram da kažem sledeće: vrlo je verovatno da su mnogi od tih dokumenata, od tih 10.000 dokumenata iz raznih izvora, dokumenti koje smo mi neuspešno tražili zahtevima za pomoć tokom proteklih nekoliko godina. Naravno, u ovom trenutku nije nemoguće da se kaže u vezi sa ovih 600 dokumenata, da li ti dokumenti spadaju pod naše zahteve za pomoć, a na koje nije odgovoreno. Mi to sad ne možemo da pregledamo, jer to nije naš prioritet, ali gotovo je sigurno da među materijalima na koje se oslanja optuženi, ima i dokumenata koje smo i mi takođe želeli da vidimo i ako je tačno šta je optuženi juče rekao, da on ništa ne krije od nas, on je apsolutno imao mogućnost da nam kaže da je dobio tih 10.000 dokumenata koji su došli iz raznih izvora i mi bismo to onda pogledali. On, dakle, nije obavezan to da učini, ali ukoliko ima problema sa popisom po Pravilu 65ter, jer ne može još da napravi

konačan izbor dokumenata, ali zna da ima jako mnogo dokumenata, on je, dakle, nama mogao da kaže da sve te dokumente ima. Jer, na kraju krajeva, mi smo dobili sve te materijale prošle nedelje u toj ogromnoj količini, a ništa od toga nismo dobili ranije. I ja moram, na žalost, da spomenem još jednu stvar: gospođa Diklić (Diklich) redovno šalje zahteve za materijale, budući da je svesna problema sa kojima ćemo da se sretnemo i njoj je eksplicitno rečeno da mi te materijale ne možemo da dobijemo sve dok to ne aminuje optuženi. On mora da odobri da se ti materijali predaju u naše ruke. Prema tome, ako je on predao neku ogromnu količinu materijala Sekretarijatu (Registry), ne znam, u aprilu ili kada, u maju, mi smo to mogli da dobijemo, ali mi to nismo dobili. Prema tome, eto, to je situacija. To je sve što mogu da kažem o ovim nezgodnim okolnostima.

SUDIJA BONOMI: Ali, gospodine Najs, moj problem je da se ovde bavimo glavnim pitanjima, a to su interesi pravde. I kada bismo sav taj materijal kompletno odbacili, to zaista ne bi bilo u interesu postizanja pravilne presude u ovom Predmetu.

TUŽILAC NAJS: Tako je, časni Sude. Ja sam juče sasvim precizno rekao da u toj kolekciji dokumenata ima dokumenata na koje mi želimo da se oslonimo. Ja svakako imam u vidu ovo šta vi kažete.

SUDIJA BONOMI: Jako je frustrirajuće da kad dobijemo ovakav zahtev, kao što smo ga jutros dobili, da je on u potpunosti neadekvatan. U njemu se uopšte ne kaže odakle su ti dokumenti došli, okolnosti pod kojima su ti dokumenti došli. Ali u dokumentu se sasvim s pravom kaže da treba da radimo u interesu pravde. Pravilnik (Rules of Procedure and Evidence) je ovde flagrantno prekršen. Postoji sasvim jasno pravilo da se dokazni predmeti moraju uručiti, dakle Odbrana to mora da uruči Tužilaštvu. Uopšte se ne spominje to da se sve to preda Sekretarijatu i da onda to Sekretarijat dalje prebacuje. On ima obavezu da te dokumente preda daleko ranije. Prema tome, iako, na žalost, moramo da prihvatimo frustracije koje idu sa ovakvim

neadekvatnim dokaznim postupkom Odbrane, možda bismo u interesu pravde mogli da pokušamo da učinimo nešto da se izbegne da se to ponovi.

TUŽILAC NAJS: Samo da se na još nešto vratim, a onda ću da kažem još nekoliko stvari. Prvo, postoji jedan zaista ozbilja lančani efekat metode za izvođenje dokaza koje je izneo optuženi. Kad on donese ovoliko mnogo materijala i to na ovaj način, nama nije moguće da se složimo sa nekim od njegovih teza unapred. Da je on išao putem Pravila 89(f) ili da je za ovakvu količinu materijala koristio izveštaje, ove ili one vrste, kao što je Sud već više puta od njega tražio, onda kada bi i ja isto dobio nešto više resursa na raspolaganje i verovatno bi se to moglo dogoditi, mi bismo onda te materijale mogli da pregledamo unapred i mogli bismo da se složimo sa svim onim šta u tim materijalima stoji, a i sa čime ne možemo da se složimo. Na taj način bi prezentacija dokaza optuženog bila daleko lakša, jer kada se to ne dogodi, onda dolazimo do toga da njemu treba toliko mnogo vremena, koliko mu je trebalo za Stevanovića, a verovatno će trebati i za ovog svedoka i onda će on na kraju da postavi zahtev za produženje njegovog roka od 150 dana, što nam je već rekao da namerava da učini i onda će na kraju Pretresno veće da se nađe pred teškim izborom da donese odluku da su negativne posledice sa kojima se optuženi suočio, posledice za koje je on sam kriv, zato što nije na pravilan način izlagao dokumente.

SUDIJA BONONI: On se očigledno odlučio da se ne koristi resursima koji su potrebni za izlaganje dokaza u jednom ovako velikom Predmetu i on će morati da se suoči sa posledicama te svoje odluke pre ili kasnije, bez obzira kakve će te posledice da budu. Međutim, ja bih sada želeo da poboljšamo situaciju u budućnosti, jer možda će da se dogodi da ćemo morati neke dokumente u celini da izuzmemo u vezi sa nekim svedocima, jer ako to ne učinimo, dokazni postupak biće ugrožen i interesi pravde će da budu ugroženi ukoliko se dokumenti ne prezentiraju na odgovarajući način.

TUŽILAC NAJS: U potpunosti se slažem s tim. Dozvolite mi da kažem još nešto: kad govorimo o interesima pravde, imamo svedoka poput, na primer, Jašovića ili Stevanovića koji su otišli iz Haga (The Hague), a da velika količina njihovih dokumenata još nije prevedena. Iako imam neke resurse koji mi omogućavaju da dobijem radne verzije prevoda, to nije adekvatno za unakrsno ispitivanje po zaista relevantnim materijalima. Isto tako još jedan problem koji će najverovatnije da se pojavi sa Mommirom Bulatovićem: čini mi se da s njim dolazi neke hiljade dokumenata, ne znam tačno, u svakom slučaju ogroman broj. Čujem da su neki od tih dokumenata zapisnici sastanaka. Ja ne znam koji su to sastanci, ali u svakom slučaju, biće tu jako puno dokumenata. Mi smo insistirali na tome da dobijemo te materijale i kao rezultat jučerašnje sednice, gospođa Diklić je razgovarala direktno sa saradnikom optuženog koji se nalazi tu pred sudnicom, pa smo uspeali na brzinu da ga uhvatimo pre nego što je počela sednica, dok je gurao kolica sa dokumentima i on je potvrdio da ćemo danas poslepodne da dobijemo CD. Naravno, CD takve vrste ne sadrže dokument u nekom konkretnom redosledu, nisu dokumenti tabulirani, tako da mi ne znamo koji je dokument koji tabulator, međutim bolje išta nego ništa. Prema tome, možda ćemo da dobijemo dokumente za Bulatovića u toku današnjeg dana, ali morate da imate na umu da je nama zaista teško da se nosimo sa takvom prezentacijom dokumenata.

SUDIJA ROBINSON: Još jedna stvar koju bih želeo da spomenem. Ako tih 629 dokumenata koji se sada nude na uvrštenje obuhvataju i dokumente za koje je tužilac dao zahtev da ih dobije i u vezi s kojima je Pretresno veće izdalo nalog po Pravilu 54bis, ako se, dakle, ispostavi da je nešto tako po sredi, onda je to jedna jako, jako ozbiljna stvar, ne po optuženog, nego po Republiku Srbiju, zato jer se tu radi o odgovornosti države, odgovornosti Vlade Srbije.

TUŽILAC NAJS: Da, to bi mogla da bude ozbiljna stvar. Ali, naravno, povezati sada pojedini dokument sa pojedinim zahtevom za pomoć

je jedan ogroman posao, što ćemo mi da uradimo kada dobijemo materijal u Sudu.

SUDIJA ROBINSON: Isto tako, interesantno je ovo šta ste mi vi rekli da je gospođi Diklić rečeno da vi ne možete da dobijete materijale sve dok to optuženi izričito ne odobri. U kom je to kontekstu rečeno?

TUŽILAC NAJS: Sve do poslednjeg svedoka, Jašovića, do ovoga svedoka, rečeno nam je da materijale ne možemo da dobijemo sve dok optuženi za to ne da finalni pristanak. Prema tome, optuženi će da kaže: ne, to nije istina. On kaže da nikada nije postojao takav mehanizam finalnog pristanka kada je reč o dostavi materijala. Međutim, mi smo redovno tražili materijale i redovno smo dobijali upravo taj odgovor.

SUDIJA ROBINSON: Ja mislim da Vlada Srbije sigurno shvata da bi moglo da dođe do pitanja državne odgovornosti ako ona nije dostavila dokumente u vezi s kojima je ovo Pretresno veće izdalo nalog, a dokumenti su sada, eto, dostupni. To svakako nije stvar u vezi sa gospodinom Miloševićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Odobrićemo vaš zahtev, ali sudija Bonomi (Bonomy) želi još nešto da kaže gospodinu Miloševiću.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Miloševiću, želim da vam naglasim nešto šta vi sigurno dobro znate, a to su odredbe Pravila 65ter, paragraf (G)(ii) koji se odnosi na popis dokaza gde stoji da uz spisak dokaznih predmeta koji ste vi dostavili pre otprilike godinu dana, a koje Odbrana namerava da predložiti za uvođenje, Odbrana će Tužilaštvu da uruči kopije dokaznih predmeta sa tog spiska. To se pravilo odnosi na svaki dokument koji u vaše ruke dođe kasnije,

nakon što ste dostavili taj spisak, dok je vaš dokazni postupak u toku. Prema tome, vi imate obavezu da čim dobijete u ruke neki dokument koji bi potencijalno mogao da bude vaš dokazni predmet, da taj dokument predate Tužilaštvu. Ukoliko to nećete da radite u budućnosti, ja ću da imam mnogo manje simpatija za jedan ovakav zahtev za proširenje spiska dokaznih predmeta po Pravilu 65ter i ja mislim da bi to vama sada trebalo da bude jasno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim nešto da kažem u vezi sa ovim šta je rekao gospodin Najs (Nice) i ovim što je sada, odnosno šta je maločas objašnjavao gospodin Bonomi. Naime, vi se dobro sećate, kad kažem "vi", mislim na vas lično i na gospodina Kvona (Kwon), da sam ja vrlo često od gospodina Najsja dobijao dokumenta od danas do sutra i to čitave bajndere i po više bajndera. I na moja pitanja, kako ja mogu uopšte da se upoznam s tim, dobijao sam odgovor od pokojnog gospodina Meja (May): "imate mogućnost u toku noći da vidite šta je i da se pripremite za unakrsno ispitivanje". Vi se toga dobro sećate. Osim toga, ovo pitanje načina davanja dokumenata direktno je vezano sa činjenicom da meni nikada nije dato vreme za pripremu. Vi to dobro znate. Na moja pitanja kada sam dobio 600.000 stranica u toku procedure o Kosovu, za Hrvatsku i Bosnu i tako dalje, gospodin Mej je govorio: "razmotrićemo to". To nikada nije razmotreno. Sada gospodin Najs zloupotrebljava činjenicu da meni to vreme nije dato, da ja nisam imao nikakav vremenski prozor u kome bih ja to mogao da pogledam, da pročitam, da priprelim i da predam. Osim toga, meni uopšte nisu bile na raspolaganju nikakve arhive. Vi ste videli da sam i ova dokumenta, odnosno da su ih moji saradnici dobili tek krajem 2004. godine. Prema tome, to su veoma jasni i objektivni razlozi. Maločas je gospodin Najs pomenuo gospodina Bulatovića koji je bio predsednik Crne Gore i predsednik savezne Vlade u toku tih 10 godine. Na popisu njegovih dokumenata koji idu, ima jedan broj zapisnika Vrhovnog saveta odbrane. Da vam odmah kažem, sve te zapisnike Vrhovnog saveta odbrane dobio

sam iz kancelarije gospodina Najsa. Meni uopšte nisu stavljeni na raspolaganje, ali gospodin Najs je negde prošle godine rekao da ima nekih 5.000 stranica zapisnika Vrhovnog saveta odbrane i onda smo mi, tražeći od gospodina Najsa, njegove kancelarije, da to dobijemo, tek mogli to da pogledamo i zvučemo određena dokumenta koja se mogu dati uz Bulatovića. Prema tome, apsolutno ne stoje ove konstatacije. I još nešto, gospodin Bonomi je objasnio da ovaj način prezentacije meni ne odgovara, meni nije jasno šta to znači. Ja sam shvatio da je način prezentacije da svedok svedoči, da imate pred sobom dokumenta, dokazne predmete u vezi s njegovim svedočenjem i da je to jedini način prezentacije koji je moguć. Ne znam na koji drugi način prezentacije se ovde misli. Dajte mi objašnjenje u vezi s tim da ja razumem šta vi, u stvari, tražite.

SUDIJA BONOMI: Radi se o tri stvari. Prvo, da ste dobro slušali jutros, znali biste da sam ja uzeo u obzir činjenicu da je Tužilaštvo ponekad takođe prezetiralo materijale, a da nije podnelo formalni zahtev kakav smo mi od vas zatražili da podnesete. Ja sam to uzeo u obzir. Ali u ovoj fazi postupka, kad vi imate dokumente u svojim rukama, vaša je dužnost da o tome obavestite Tužilaštvo, kao što sam već rekao. Izvođenje neke osvete prema Tužilaštvu je potpuno neprimereno. Drugo, kada je reč o prezentaciji dokaza, tu se radi o dva zasebna pitanja. Jedno je prezentacija, tako da Tužilaštvo dobije obaveštenje, o tome koje dokumente vi imate i koje dokumente mislite da koristite, s kojim dokumentima mislite da se služite, da pošaljete kopije. Ali kada je reč o prezentaciji dokumenata u Sudu, vi imate mogućnost da pripremite pisane izjave svedoka koji će da govore o velikom broju dokumenata i da se to onda učini putem pisanih izjava, kako bi se ubrzalo izvođenje dokaza i vaša glavna ispitivanja. Na taj način bi se vaša usmena ispitivanja svedoka mogla koncentrisati na najvažnije elemente. Oni koji vas savetuju, vaši saradnici i gospodin Kej (Kay) su u posebno dobrom položaju, oni znaju sve o postupku i oni mogu da vam daju savete. Međutim, vi do sada niste pokazali nikakvu volju da sledite takve savete. Gospodin Najs je više puta u toku suđenja urgirao na vas da slušate

te savete.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, ako ja mogu nešto da dodam? Gospodine Miloševiću, ja mislim da nije sasvim istinito kada kažete da je većina dokumenta Tužilaštva vama vrlo kasno dostavljena. Ja bih rekao, da iako postoje neki materijali koji jesu uručeni dosta kasno, većina dokumenata vam je uručena na početku suđenja i samo takozvani kurtoazni primerci, znači ponovljeni primerci se dele dan uoči ispitivanja dotičnog svedoka. Da li je tako, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS: Upravo je tako, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, možete da nastavite sa ispitivanjem svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: GLAVNO ISPITIVANJE

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nastaviću. Ako vi smatrate da je uručivanje 600.000 stranica normalno uručivanje, bez davanja vremena da se s njima bilo ko upozna, onda ste, verovatno, vi u pravu. Dobro jutro, generale.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo stali kod ovog dokumenta koji se odnosi na ...

prevodioci: Molimo svedoka da uključi mikrofon.

SUDIJA ROBINSON: Molim vas uključite mikrofon svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da otvorite stranicu 54 ...

SUDIJA ROBINSON: Koji je to dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je dokument koji smo juče razmatrali, to je tabulator ... Samo da vidim, to je tabulator 4. Ovo je godišnji obaveštajni izveštaj elektronskog izviđanja i protivelektronskih dejstava za 1998. godinu. Da li ste našli stranicu 54, generale?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte na njoj datum, 7. decembar, to vam je četvrti pasus odozdo. Molim vas pročitajte šta tu piše.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Saznali smo da su pripadnici OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) streljali dvojicu Šiptara za koje su tvrdili da nisu bili njihovi simpatizeri. Jedan od njih je jednom pripadniku OVK iz svog sela dao 1.000 franaka, a kako kaže, mnogi Šiptari koji nemaju da daju novčane priloge su maltretirani i batinjani od strane OVK a naročito su na udaru oni koji nemaju pripadnika iz svoje porodice u redovima OVK".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi za tu praksu znate, osim što piše ovo u ovom izveštaju?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Imao sam prilike i da razgovaram sa pojedinim Šiptarima i od strane moga organa bezbednosti iz brigade. U razgovorima, znači, imali smo ove informacije, da oni Šiptari koji su, znači, se smatrali da su dobrostojeći, odnosno imućni, da su mogli da, znači, daju određenu svotu novca i da njihovi članovi porodice ne učestvuju u OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate za pojave streljanja pojedinih Albanca koji nisu hteli da podrže OVK? Da li ste saznavali za takve događaje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Imam saznanja o jednom ogromnom broju takvih slučajeva. U prvom redu pripadnici, znači Šiptari koji su posle 1990. i 1991. godine ostali da rade u državnim službama, bez obzira da li je to policija, da li je to elektrodistribucija, pošta, znači došli su na udar 1998. i 1999. godine. Veliki broj njih je ubijen.

Takođe i one porodice za koje se smatralo da su lojalne, znači Republici Srbiji, takođe su imale dosta problema. I u mojoj zoni ima niz slučajeva da su pripadnici tih porodica ubijeni. Ako je potrebno, mogu i da navedem čak i imena.

SUDIJA BONOMI: Šta hoćete da kažete kada ste rekli "ogroman broj takvih slučajeva"?

SVEDOK DELIĆ: Ogroman broj znači više desetina takvih slučajeva.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte sledeći red koji se odnosi na 8. decembar. Pročitajte samo početak. Nećemo čitati ceo pasus, nemamo vremena.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Pripadnici OVK su uhvatili i zaklali dve Šiptarke koje su korišćenjem motorola navele policiju na grupu terorista u rejonu Klečka (Klecke) i tim postupkom pomogle njenom razbijanju".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pogledajte na dnu strane datum 15. decembar.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 15. decembar. "Šiptari su izjavili da se nadaju da neće biti napadani i maltretirani od strane policije sada kada su došli verifikatori (OSCE Kosovo Verification Mission), ali zato oni treba da napadaju Srbe na svakom koraku i u tim međusobnim komunikacijama pozdravljaju se rečima 'Neka vam je srećno ponovno ratovanje' (ju qofte me fat lufta e re)".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači kada je došla Verifikaciona misija, oni kreću ponovo u ubijanje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ubijanje, znači ... Posle završetka protivterorističke operacije krajem septembra meseca, ubijanja je bilo stalno, ali ono je bilo u manjem obimu sve do novembra meseca 1998. godine. Dolaskom verifikatora, znači vojska i policija je morala

napustiti mnoge strategijske tačke na komunikacijama teritorije. Te tačke su ponovo zauzele terorističke snage i ponovo su krenuli, znači, napadi na komunikacije na pojedina vozila, na kolone, pripadnike MUP-a, vojske ili civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta piše u poslednjem redu na ovoj stranici pod istim tim datumom?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Među Šiptarima se stalno pronose vesti kako će na proleće opet da bude rata, kako kažu, ‘krvavo proleće’ gde će sve da zapale i ima da gori ako treba i pola Srbije”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte na sledećoj strani 16. decembar, to vam je drugi pasus na sledećoj strani. Možete da počnete od druge rečenice. Ne morate od samog početka. Nije bitno ovo da su mnogi došli iz inostranstva i tako dalje, već se govori gde se ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Diverzantsko-terorističkih snaga ima u selu Ošljane (Oshlan) između Gornje Kline (Kline e Eperme) i Vučitrna (Vushtrri), gde su se smestili u nekoliko šiptarskih kuća, doneli krevete za spavanje, nabavili nove ‘Golfove’ (Golf). U tom logoru dva Nemca izvode obuku sa oko 60 diverzanata”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A šta piše 19. decembra u ovom pregledu?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Pominju da će na proleće izbiti rat i da su stigli neki instruktori, penzionisani oficiri iz Amerike (United States of America) i Nemačke (Germany) da ih obučavaju u rukovanju sa savremenim naoružanjem. Pun avion svakog dana leti na relaciji Ciri (Zurich) - Tirana (Tirana)”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeći dan, 20. decembar, molim vas pogledajte šta je karakteristično, gde se govori o jednom Šiptaru iz Nemačke.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta on traži?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Jedan Šiptar iz Nemačke je tražio od svojih sunarodnika sa Kosova podatke kako bi mogao da ubaci trojicu mudžahedina koje ima kod sebe. Savetovano mu je da je najbolje da pokuša preko Demokratskog saveza Kosova (Lidhja Demokratike e Kosoves) u Budimpešti (Budapest)”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A 22. decembra se pominje jedan broj koji se obučava u Albaniji (Albania). Samo pročitajte tu rečenicu, molim vas i komentarišite šta ste o tome vi znali?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “Ima oko 10.000 Šiptara koji se obučavaju, a među njima ima i oficira”. Pa poznata ... Ovo je za nas bila apsolutno poznata činjenica. Znali smo praktično na teritoriji Albanije i sve baze u kojima se vrši obučavanje terorista. To je činjenica. Obuka je počela još 1991. godine u manjim grupama, a ovo 10.000, znači to je, znači neposredne pripreme za 1999. godinu. Ukoliko je potrebno, ja mogu i navesti te centre. U obuci su, pored ostalih, učestvovali i određeni oficiri albanske armije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su to centri bili koje vi znate?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to ... Centar, znači, Kuks (Kukes), Tropolje (Tropoja), Vučedol, Cahan, Tirana. To su samo neki od njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte, molim vas, na dnu ove strane 26. decembar 1998. godine. Šta kaže u ovoj drugoj rečenici? Da preskočimo novac i snajperske puške ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “U pojedinim krajevima Šiptari napominju da policija, zasada, ne dolazi, a da samo imaju problema od pripadnika OVK”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda 27. decembra ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: “U inostranstvu svaki zaposleni Šiptar izdvaja po 1.000 maraka za Kosovo, ako radi na crno, a ako ima regularnu firmu i papire, po 2.000 maraka”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. U ovom istom tabulatoru dalje, nalazi se pregled potvrđenih i otkrivenih pripadni-

ka diverzantsko-terorističkih snaga u 1998. godini.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, pronašao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na šta se odnosi taj pregled? Ko je napravio taj pregled?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj pregled se odnosi, znači, to su otkriveni pripadnici diverzantsko-terorističkih snaga, a ovde ima, znači, ima približna lokacija, znači, gde je radiogonometrisanjem otkriveno boravište i datum kada je, znači, otkriveno, kada je identifikovan i otkriven taj pripadnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se vide neke njihove funkcije, političke i komandne, a u poslednjoj rubrici piše: "izvor i vreme prijema podataka" i da li ja dobro zaključujem ako vidim da ovde piše "RI", to znači "radio-izviđanje", je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Radio-izviđanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle svi ti podaci o tim imenima su u pregledu ovog istog izveštaja 1998. godine radio-izviđanjem. Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Iz toga vidi se, znači, da ...

SUDIJA BONONI: Ako je to tako, zbog čega se RI ne pojavljuje na svakom papiru?

SVEDOK DELIĆ: Ovde je očigledno, znači, da je to, da su svi ovi podaci dobijeni radio-izviđanjem. Ako uočavate, znači, podaci od rednog broja 10 do 16 ili od rednog broja 20 do 27 nisu potpuno identifikovani, znači nemaju puno ime i prezime, već onako kako su operatori koji su slušali radio veze uspeli to da ... I vidite da za pojedine pripadnike goniometrisanjem nije tačno utvrđeno mesto sa koga su se javljali. Ali ovo je pouzdano, znači i jedini način koji je mogao tada da primenjuje ova jedinica i koji ona primenjuje, to je radio izviđanje, radiogonometrisanje.

SUDIJA BONOMI: To može da se pogleda i na drugi način. Zašto to nije uključeno u odeljak od 1 do 6? Zašto je to tačnije uključeno u 6 i 7, a i u 8 i 9 ga nema, na primer?

SVEDOK DELIĆ: To ... Jedino objašnjenje koje sam već dao, znači vidi se da za ovaj jedan broj pripadnika nije mogla da se otkrije ni lokacija i da nisu identifikovani potpuno sa imenom i prezimenom.

SUDIJA BONOMI: Ako RI jednostavno znači radio-izviđanje, zašto bi se to isključivalo samo zbog toga što niste uspeli tačno da utvrdite lokaciju?

SVEDOK DELIĆ: Svakako da ja ne bih mogao da dam objašnjenje za ove druge slučajeve, zbog čega, znači, nije uključeno ...

SUDIJA BONOMI: A ko je sastavio ovaj dokument?

SVEDOK DELIĆ: Kao što sam rekao, znači, ovo je sastavni deo ovog prethodnog dokumenta i ima ...

SUDIJA BONOMI: To je samo deo izveštaja. Izvinite ja sam samo pogrešno razumeo poslednji deo.

SVEDOK DELIĆ: Možete da vidite da je ovo prilog broj 17. Znači ovaj dokument ima, znači, najmanje 17, a verovatno i više priloga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Možemo li dalje?

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, čini mi se prikladnim da tražim od vas, kako je inače bilo uobičajeno, da se tabulatori, odnosno dokazni predmeti prihvataju onom dinamikom kako se

prezentiraju. Ja želim da vas podsetim, juče smo imali tabulatore 1, 2 i 3 koji su se odnosili na inserte iz filma koje ste videli i sada ovaj tabulator broj 4 koji je izvod iz godišnjeg obaveštajnog izveštaja po elektronskom izviđanju i protivelektronskim dejstvima za 1998. godinu. Ja zahtevam da se ovi dokumenti prihvate kao dokazni predmeti uz svedočenje generala ...

TUŽILAC NAJS: Ja bih tražio da se ovaj dokument ne uvodi u ovoj fazi. Njegova prihvatljivost će sigurno da zavisi i od odgovora na pitanja u unakrsnom ispitivanju i sigurno će da zavisi i od toga u kojoj meri optuženi kroz ovog svedoka bude mogao da pruži propratni materijal, one vrste o kojoj smo juče govorili.

(Pretno veće se savetuje)

ADVOKAT KEJ: Mogu li ja da iznesem jedno zapažanje? Ne bih hteo da prekidam časni Sud, ali hteo bih nešto da kažem. Čini mi se da će da bude lakše ako postepeno budemo rešavali pitanja prihvatljivosti. Unakrsno ispitivanje gospodina Najsa neće da ima uticaj na prihvatljivost, ukoliko optuženi sam postavi prigodan temelj i dokaže da je materijal relevantne dokazne vrednosti. Bez obzira šta gospodin Najs potom uradi, onda će se postaviti pitanje težine koju treba pridati materijalu i to neće da ima uticaja na prihvatljivost dokaznih predmeta optuženoga. Ja bih rekao da ukoliko ovde optuženi predstavlja svoju odbranu kroz određene svedoke i ukoliko je u stanju da predstavi dokumente koji se njemu čine relevantnim, a neke dokumente odbaci ukoliko misli da nisu dovoljno relevantni, onda imamo mnogo adekvatniju osnovu za rešavanje o dokaznim predmetima i koliko su oni relevantni za suđenje. Tako se nećemo uglubiti u rasprave po tom pitanju.

SUDIJA BONOMI: Možda ste vi, uopšteno govoreći, u pravu, kada govorite o tome da se dokazni predmeti i njihova prihvatljivost rešavaju jedan po jedan kako se pojavljuju. Međutim, ako se postavi

pitanje autentičnosti, a postoje indikacije da to važi i za ovaj dokument. Recimo prvih 13 strana nisu ovde, nije jasan ni datum izdavanja, nema čak nikakve indikacije o poreklu tog dokumenta, osim onoga šta nam je rekao svedok, onda stvar postaje komplikovanija zbog toga što Tužilaštvo nije imalo dovoljno vremena da utvrdi koliko je dokument verodostojan.

ADVOKAT KEJ: Što se tiče toga, možda bismo trebali da se prisetime prakse koja je važila u prezentiranju dokaza Tužilaštva, kada su dokumenti bili označavani samo za identifikacije sa nekim brojem i možda da ne činimo od tog izuzetak pravila, ali to je jedna mogućnost.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej.

SUDIJA KVON: Da li smatrate, gospodine, Kej da možemo da dobijemo neke dodatne dokaze o autentičnosti, osim onoga šta nam kaže svedok?

ADVOKAT KEJ: On je dao određeni temelj kada je dao objašnjenje da su ovo Delićevi dokumenti koje je dostavila Vojska Jugoslavije i zbog toga su u takvom obliku i postoje određeni delovi, određeni pasusi za koje ja shvatam zbog čega Vojska Jugoslavije želi da ih predstavi upravo na taj način ili da izuzme neke delove ukoliko nisu relevantni za ovog generala i nema razloga zbog čega bi ih on imao u posedu. To je njegovo objašnjenje, koliko sam ja shvatio i ono zvuči razumno.

(Pretresno veće se savetuje)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Sad ne želim da čujem ništa od vas, gospodine

Miloševiću. Pretresno veće je donelo odluku po ovom pitanju. Većinom glasova mi ćemo sada da prihvatimo te dokumente iz ovog tabulatora, to je tabulator 4. Mislim da je dosta mudro da se vratimo praksi da se rešavaju sva pitanja u vezi sa dokumentima kako se koji pojavljuje pred nama i kako se nudi u spis. Takva je bila naša praksa na početku i čini nam se da sada otežavamo sebi posao, pošto smo od toga odstupili, što naravno smeta i napretku celog suđenja. Dakle, većinom glasova smo prihvatili dokument.

SUDIJA KVON: Video inserti će da budu prihvaćeni, ali ja želim da dobijem dodatno objašnjenje u vezi s tim. Gospodine Miloševiću, svedok je juče rekao za ovaj poslednji insert koji smo videli, da je on snimljen na donatorskoj večeri u čast gospodina Kerija (John Kerry) 2004. godine. Međutim, u vašem indeksu se to nigde ne pominje. Naprotiv, tamo piše: "Razgovori Holbruk (Richard Holbrooke) - Klark (Wesley Clark) sa albanskim lobijem 1998. godine". 2004. godine, ja pretpostavljam da je gospodin Klark bio kandidat, tako da je možda svedok pogrešio što se ovoga tiče. Da li biste vi to mogli da nam objasnite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U DVD-u je "Holbruk u Juniku (Junik)". Vi ste videli na prvom insertu je, na prvom insertu je polaganje zakletve u kojoj se kaže da se bore za ujedinjenje sa Albanijom, u junu 1998. godine. Na drugom insertu taj isti rukovodilac koji rukovodi zakletvom, je sa Holbrukom u Juniku, isto tako sredina 1998. godine. Treći insert pokazuje ulogu tih pripadnika tadašnje američke administracije koju objašnjavaju sami Albanci, nazivajući Klarka veteranom UČK, a Holbruka "zlatnim Kalašnjikovom (Kalashnikov)". Dakle u vreme sredine 1998. godine se vidi jedna neposredna saradnja sa snagama koje idu na ujedinjenje dela Srbije sa Albanijom i tadašnje administracije. Prema tome, to je izuzetno važan dokazni predmet, a reč je o snimku koji je ...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, samo trenutak. Mi moramo da se zapitamo zbog čega je svedok rekao da je ovo snimljeno 1994. godine. Generale Deliću ...

SVEDOK DELIĆ: Nikako 1994. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pogrešno, ne, pogrešno ste dobili prevod. Prevodilac je rekao 1994. godine, a gospodin Kvon je rekao po transkriptu 2004. godine.

SUDIJA KVON: Da, da. Rekli ste da je to snimljeno 2004. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK DELIĆ: Ne, ne. Ja sam, znači, rekao da sam odgledao kompletnu verziju toga filma, za koji mogu da kažem da traje više od sat, gde postoje pojedinosti vezane za naoružavanje OVK 1998. godine, zatim razni sastanci albanske dijaspore u Americi i jedan od tih zadnjih sastanaka o kome govori ovaj insert, je upravo sastanak sa jedne donatorske večere gde ti Albanci, ovaj, daju svoje priloge, znači, u predizbornoj kampanji.

SUDIJA KVON: Još uvek mi nije jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa pretpostavljam, gospodine Robinson, da možete da imate na uvid ceo film. Ovde su prikazana ta tri inserta koji su nesumnjivo autentični. Ako pogledate ceo film, ako vas interesuje, moći ćete da nađete mnogo drugih interesantnih događaja za koje ja nemam vremena da vam ih ovde prezentiram.

SUDIJA BONOMI: Ovo je potpuno pogrešno shvatanje vaše uloge u ovom suđenju. Vaša uloga, vaša dužnost je da predstavljate svoje dokaze, a mi pokušavamo da razjasnimo zbog čega nam svedok govori da je određeni snimak vezan za 2004. godinu, a vi u svom indeksu pišete da se tiče 1998. godine. Znači, te dve stvari se ne poklapaju jedna s drugom. I ako želite da to ostane tako, što se mene tiče, ovaj video klip ne treba da se prihvati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svakako da se ona večera gde se vide i Klark i Holbruk u smokingu ne odnosi na njihov susret sa teroristima 1998. godine. Ako je u indeksu napravljena neka greška, pogledaću šta je i dati dodatno objašnjenje, ali svakako se ona večera ne odnosi ...

SUDIJA BONOMI: Zar sad kažete da je to bilo 2004. godine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je rekao svedok. Ja sam vam prikazao 1998. godinu, gde se vidi neposredna saradnja predstavnika tadašnje administracije sa teroristima, a onda ste videli i kasnije u Americi, posle završetka svega ... Ja sam shvatio iz inserta koji sam video ovde kada i vi, da je reč o kraju 1999. godine, a sigurno je na snimku i neki insert koji ima i tu donatorsku večeru, ali možemo na to da se vratimo ako vi budete imali nešto protiv toga ...

SUDIJA BONOMI: Možda biste mogli da odgovorite na ono šta vas je pitao sudija Kvon: zašto u indeksu piše Holbruk - Klark i albanski lobi 1998. godine, izvor služba bezbednosti Vojske Srbije i Crne Gore? Pitamo vas zašto tako piše u indeksu? Da li je to možda netačno i da li želite to da se promeni?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo, pitaću svedoka. On je pogledao taj insert ...

SUDIJA BONOMI: On je na pitanje odgovorio. On je na to pitanje odgovorio. Svoj odgovor je dao. Kakav je vaš stav?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Albanski lobi u Americi i susret Holbruka i Klarka s njima nije iz 1998. godine. To je sigurno. Susret Holbruka sa Albancima je iz 1998. godine i to upravo sa onima koji se zalažu za ...

SUDIJA BONOMI: Kakvu izmenu onda želite da napravite u indeksu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa u indeksu treba da se da tačan datum za treći insert. Za prvi i drugi insert se vide tačni datumi. Za treći insert treba ponovo pogledati film, pa će se dati objašnjenje u indeksu.

Ovo je pogrešno odštampano u indeksu, jer sa albanskim lobijem 1998. godine nije onaj sastanak na večeri. To nije 1998. godina.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Molim da se ponovo vidi video snimak, kako bismo mogli da donesemo konačnu odluku.

TUŽILAC NAJS: Ako ja mogu da budem od pomoći, samo još ovo da kažem. Mislim da optuženi ovde pokazuje neku vrstu dokumentarnog filma koji sadrži razne komadiće snimaka sa raznih strana. Mi znamo da je praksa na ovom Sudu, kada je reč o insertima iz dokumentarnih filmova, vrlo ograničena i uvek se iz dokumentarnog filma mogu uvrstiti samo individualni inserti. Optuženi zaista treba da se koristi stručnim savetima u pripremi svojih dokaznih predmeta, jer on izgleda da nije razumeo kakva je praksa na ovom Sudu.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se pusti video snimak.

(Video snimak)

reporter: U pravcu omasovljavanja takozvane Oslobođilačke vojske Kosova, njihovo pojačano naoružavanje i opremanje, pa sve do formiranja jačih vojnih formacija koje bi se u datom trenutku mogle suprotstaviti, ne samo organima MUP-a Republike Srbije, nego i jedinicama Vojske Jugoslavije ...

SUDIJA ROBINSON: To nije pravi insert.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dok se, dok se ne pusti insert koji tražite, ja imam ovde jedan dokument koji kaže: "U septembru holandska TV stanica VPRO je napravila dokumentarni film sa naslovom 'Bruklinska veza'", na holandskom, i onda govori... jer taj treći insert je insert holandske, snimak holandske televizije i onda kaže "ovaj komentar

prati teroristu UČK Fljorina Krasnićija (Florin Krasniqi) kako prisustvuje donatorskoj večeri za Džona Kerija i kako nakon toga krijumčari oružje na Kosovu za mogući rat protiv Amerikanaca i drugih mirovnih snaga Ujedinjenih nacija (United Nations) na Kosovu. Ovaj video snimak može da se daunlouduje sa veb sajta" i tako dalje. Taj treći insert ste i videli da ima prevod na holandski i da je skinut sa ... To je bruklinska veza i odnosi se na 2004. godinu. Očigledno je svedok u pravu, gde oni Klarka nazivaju veteranom UČK, Holbruka "zlatnim kalašnjikovim".

SUDIJA ROBINSON: Pustićemo video.

(Video snimak)

SUDIJA ROBINSON: Ne, ni to nije pravi insert.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Treba treći insert po redu. Ovo je prvi, posle toga ide drugi gde se Holbruk vidi sa ovim istim čovekom.

(Video snimak)

SVEDOK DELIĆ: Ovo je.

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Generale, možete li sada da nam kažete kada je to snimljeno?

SVEDOK DELIĆ: Film je prikazan 2004. godine na našoj televiziji, a ja sam ovaj film gledao u nacionalnom centru za saradnju sa Haškim tribunalom, gde se prikupljaju svi materijali vezani za, znači, zločine OVK i za druga počinjena dela.

SUDIJA BONOMI: Jednostavno pitanje glasi: kada se odigrao događaj koji smo videli na filmu, tamo gde vidimo Holbruka i Klarka kako se sastaju sa Albancima?

SVEDOK DELIĆ: Ako biste gledali ceo film, ja sam rekao da je to donatorska večera za gospodina Kerija.

SUDIJA BONOMI: To onda mora da znači da je 2004. godina.

SVEDOK DELIĆ: Ja se slažem da je to tada.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vidimo na ovome da govore o Vesli Klarku o vrhovnom komandantu NATO 1999. godine, a posle se isto pominje Holbruk, predstavnik Sjedinjenih Država na Kosovu 1999. godine. A snimak je očigledno od 2004. godine, kao što je svjedok rekao. Ovdje ima i fotografija sa te večere. Ako želite, možete da je stavite na grafoskop, gde se vide i Holbruk i Klark i svi ovi učesnici sa te večere 2004. godine.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Indeks je očigledno pogrešan. Prihvaćemo traku, a indeks treba da se promeni.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što idemo dalje, ne želim ponovo da otvaram to pitanje, ali dozvolite mi jednu opservaciju o vašoj odluci u vezi sa tabulatorom broj 4. Ja nisam u potpunosti izneo sve svoje argumente. Radi se o sledećem. Ne radi se o tome da li ja imam dokument ili nemam, nego o pravilima ovoga Suda koja određuju uslove za prihvatljivost ovih dokaza. Ako kao rezultat pitanja koja ja budem postavio, dokument koji je već prihvaćen ili prihvaćen za identifikaciju, ako se ispostavi da se taj dokument ne može kvalifikovati za uvrštenje po Pravilu 95, onda ću ja morati da vas pozovem da

promenite tu svoju odluku.

SUDIJA ROBINSON: Radite upravo ono šta ste rekli da nećete da radite, to jest da nećete ponovo da otvorite to pitanje. Gospodine Najs, Pretresno veće je već donelo odluku o tome i moramo da krenemo dalje.

TUŽILAC NAJS: Ne radim to, već vas obaveštavam kakva će da bude moja pozicija u budućnosti.

sekretar: Fascikle će da dobiju broj D300.

SUDIJA ROBINSON: Puno smo vremena izgubili. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Generale, u tabulatoru ... Izvinjavam se, nisam razumeo da li je dat dokazni broj za sva četiri ova dokazna predmeta jedinstven ili svaki ima svoj dokazni broj.

SUDIJA ROBINSON: Sve četiri fascikle imaju jedan jedinstven broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, ovde u tabulatoru broj 5 imamo jedan vaš ...

prevodioci: Molimo optuženog da govori u mikrofona.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, govorite u mikrofona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u tabulatoru broj 5 imamo jedan vaš izveštaj koji nosi naziv "Političko-bezbednosno stanje na teritoriji opštine Đakovica (Gjakove)", izveštaj dostavlja ... To je ... Na drugoj strani se vidi da ste ga vi pisali. Da li možete da pogledate taj dokument, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je izveštaj koji sam ja uputio komandi Prištinskog korpusa na ličnost komandanta 23. februara 1998. godine, a izveštaj se odnosi na političko-bezbedonosno stanje na teritoriji opštine Đakovica, koje je u odnosu na ostale delove moje zone u to vreme bilo vrlo kritično. Iz ovog izveštaja ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas samo pokušajte, da ne bismo prelazili ceo izveštaj, samo da ukažete na nekoliko karakterističnih momenta na koje vi ukazujete u izveštaju. Naime, on počinje od samog broja 1 da je poslednjih meseci 1997. godine, a posebno od početka januara 1998. godine došlo do znatnog pogoršanja političko-bezbednosne situacije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da i ja sam u ovom izveštaju koji sam poslao komandantu korpusa, identifikovao dva reiona. Znači to je ovde jedan rejon severozapadno od Đakovice, znači u čijem se centralnom delu nalazi selo Smonica (Smonice) gde je došlo do intenziviranja, znači, terorističkih dejstava i gde je potpuno taj deo teritorije prešao pod kontrolu terorista. A drugi deo nalazi se severozapadno od Đakovice. To obuhvata, znači, od Radonjičkog jezera (Liqeni i Radoniqit), znači ovde sela Kraljane (Kralan), znači selo Kraljane, selo Jablanicu (Jabllanice) i selo Glođane (Glogjan), selo Maznik (Maznik) i selo Glođane. Ovde će kasnije biti formirana ta operativna zona Dukađin (Dukagjin). U ovom izveštaju ja govorim, znači, da po saznanjima, govorim da se situacija posebno usložila kada je policijsko odeljenje koje se nalazilo u selu Crmljane (Cermjan), zbog ugroženosti, znači povuklo se u Đakovicu, tako da je kasnije samo patrolama obilazilo tu teritoriju i ovde govorim o tome da su već još krajem 1997. godine na ovoj teritoriji izvršen popis muškog stanovništva od 18 do 60 godina starosti, radi stavljanja na ratni raspored OVK. Dalje, kažem da ovaj deo teritorije, posebno selo Jablanica, znači gotovo 10 godina je bio nedostupan za organe vlasti Republike Srbije i policija u ovo selo gotovo da nikada nije ni ulazila. Tamo je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale. Izvinite ako sam vas

prekinuo. Samo završite to. Imam jedno pitanje u vezi sa ovim.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači u ovaj deo teritorije, posebno kažem, selo Jablanicu, izbegavali su da idu znači i oni ljudi koji naplaćuju struju, poštari, šumari i svi ostali državni službenici. I sigurno da u poslednjih pet godina, računajući, znači i ovo vreme o kome ja pišem, nijedan pripadnik MUP-a nije bio, znači i nije se pojavio u ovome selu, jer bi na njega odmah, znači, bilo ispoljeno, znači, neko dejstvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da objasnite malo detaljnije ovo što se kaže u trećem pasusu: "Angažovani po sistemu: danju miran zemljoradnik - noću pripadnik UČK-terorista", danju zemljoradnik, noću terorista?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Na ovoj teritoriji, znači, utočište su našli svi ljudi koje je sud potraživao ili Ministarstvo unutrašnjih poslova, znači učinioci krivičnih dela. I oni su bili, znači, neprekidno pod oružjem. Međutim, ovo je karakteristično za januar i za februar. Znači ovde na putevima koji vode, znači, od Prištine (Prishtine) prema Đakovici, od Dečana (Decan) prema Đakovici, u to vreme počeli su da se pojavljuju naoružane grupe. I to upravo objašnjavam, tako sam to dao dalje kroz objašnjenje. Znači, ljudi su angažovani preko noći, dobijali bi oružje, dobijali bi zadatak da izađu na put, da presreću i zaustavljaju vozila, da se predstavljaju kao pripadnici OVK, izvrše kontrolu i ako su pripadnici, znači, albanske zajednice da ih propuste, ali da obavezno naglase da su oni tu, znači, da kontrolišu taj saobraćaj. U januaru mesecu, ovde su zaustavili jedan autobus u kome su bila i dva moja vojnika, na ovome putu koji, znači, vodi prema Đakovici u rejonu sela Crmljane. Međutim, za to vreme je karakteristično, znači, da su dejstva, ovaj, bila prvenstveno usmerena prema MUP-u. Na insistiranje ostalih putnika u autobusu i vozača autobusa, vojnici su vraćeni, znači, ali to je bio januar mesec. Kasnije se to nije više dešavalo. Kasnije svi vojnici koji su nađeni u autobusu su kidnapovani. A ovo, znači, da su ... Da je čovek danju normalno obavljao svoje aktivnosti, a noću po rasporedu bi odlazio u štab u selu, dobijao naoružanje, izvršio zadatak koji je dobio, da li je

to straža, da li je to odlazak u neke patrole ili na put, ponovo bi vratio oružje u štab i sutra nastavio da radi svoje poslove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovaj izveštaj odnosi, dakle, na zbivanja krajem 1997. godine i početkom 1998. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Ovaj izveštaj je pisan 23. februara i odnosi se, znači, na kraj 1997. godine i vreme do 23. februara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se može ceniti na osnovu ovog izveštaja da je već postojala vrlo rasprostranjena mreža terorističke organizacije koja se na ovom terenu pojavila?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Mreža je postojala na celom Kosovu, ali ja u ovom izveštaju govorim samo o onome šta je karakteristično za moju zonu, a to su ta dva reiona, znači širi rejon Jablanice i drugo, širi rejon ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, to je bilo sugestivno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, nemojte odgovarati na to pitanje. Mislim da je dovoljno objašnjenja dato. Ja zahtevam, gospodine Robinson, da se ovaj tabulator 5, to je izveštaj generala Delića, dakle komandanta brigade korpusu, uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Prihvata se. Koji je broj?

sekretar: Broj će da bude D300, tabulator 5.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, sada ćemo se, što je kraće moguće, pozabaviti izveštajem ... Kako se zvao vaš načelnik štaba?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Moj načelnik štaba u to vreme je bio pukovnik Ljubiša Lojanica, pukovnik Ljubiša Lojanica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle pukovnik Ljubiša Lojanica je bio načelnik štaba vaše brigade.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vama neposredno podređen, odnosno, na neki način i vaš zamenik.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Moj ... U svakom slučaju moj zamenik, znači drugi starešina po hijerarhiji u brigadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U tabulatoru ...

SUDIJA KVON: Generale, koji je bio vaš čin dok ste bili komandant 549. motorizovane brigade?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio u činu pukovnika od 1996. godine do 1999. godine.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Ali i vaš načelnik štaba je takođe u činu pukovnika i vama podređen?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Bio je potpukovnik pa je unapređen u čin pukovnika kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Mogu li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Inače za informaciju gospodinu Kvonu koji se interesuje, kod nas su u Vojsci Jugoslavije svi komandanti brigada bili u činu pukovnika, osim komandanta gardijske brigade koji je imao čin generala. Brigadama su svi pukovnici komandovali, u svim brigadama.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle pukovnik Ljubiša Lojanica, vaš načelnik štaba, vama neposredno podređen, 2. marta 1998. godine je napravio dokument koji se nalazi u tabulatoru 6, koji se šalje takođe komandi Prištinskog korpusa. Da li ste ga pronašli, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću. Da, to je dokument koji je načelnik štaba napravio po mom naređenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam to hteo da vas pitam, a vi ste to vrlo dobro objasnili. Sada recite, generale, ovaj prvi deo je političko-bezbedonosno stanje, kaže da se nije promenilo i onda druga po redu tačka, šta ovde stoji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde u drugoj tački, to su događaji, znači, iz perioda od onoga prethodnog izveštaja, 26. februara i 28. februara: "U više navrata vršeno je granatiranje izbegličkog naselja u selu Babaloć (Baballoq) od strane šiptarskih terorista. Granatiranje je vršeno iz ručnih bacača, kao i gađanjem iz automatskog oružja. Prilikom gađanja nije bilo žrtava."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda četiri tačke niže, 2. mart 1998. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 2. mart: "Oko 1.00 izvršen je napad na srpske kuće u selu Bec (Bec). Napadnute su porodice Đaković, Mitić i Lakić. Pomenute porodice su prihvaćene od drugih meštana, a zatim ih je preuzeo MUP Đakovice". Samo da napomenem da u tom selu i nema više srpskih kuća i više prezimena od ovih koje sam već pročitao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da su te kuće bile jedine srpske kuće u selu, odnosno da su sve te srpske kuće napadnute?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: One se nalaze tu na jednoj lokaciji. Postojale su još dve srpske kuće, ali one su bile prazne i povremeno

su njihovi žitelji dolazili u selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U transkriptu kaže: "Samo da napomenem da sada tamo nema srpskih kuća". General nije rekao da danas nema, nego je rekao, pominjući ove kuće, da tada nije ni bilo drugih srpskih kuća u selu u kojima je bilo srpskih žitelja, dakle da su tada u tom selu napadnute srpske kuće i te porodice koje su jedine srpske porodice koje su živjele u selu. U tom smislu treba ispraviti transkript, jer on nije rekao "danas nema srpskih kuća".

SUDIJA BONOMI: Možemo li da dobijemo razjašnjenje od generala? Jeste li govorili o situaciji kakava je ona danas ili ranije?

SVEDOK DELIĆ: Na celoj toj teritoriji više nema nijedne srpske kuće desetinama kilometra uokolo, ali u to vreme, bile su, znači, samo te tri porodice koje su živjele tu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Nadam se da smo to razjasnili? Generale, pod tačkom 2 šta kaže u ovom vašem izveštaju, odnosno izveštaju vašeg načelnika štaba?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Napred navedeni događaji i činjenice kod srpskog i crnogorskog stanovništva stvaraju uznemirenost i nesigurnost življenja na ovom prostoru. Činjenica je da jedan veliki broj razmišlja o odlasku sa Kosova i Metohije".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tačka 3?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Naše su procene da će situacija i dalje da se komplikuje i dalje će se povećavati broj terorističkih akcija i masovnih okupljanja građana albanske nacionalnosti u zoni odgovornosti, radi predstavljanja svetskim medijima o ugroženosti šiptarskog življa na KiM".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad da vas pitam, generale, da li je bilo ikakve aktivnosti, evo u to vreme, znači to je mart 1998.

godine, 2. mart 1998. godine kad se piše izveštaj, a on se odnosi na događaje u tih nekoliko dana, da li je bilo ikakvih aktivnosti policije ili vojske koja je mogla da na bilo kakav način predstavlja neki loš odnos prema stanovnicima šiptarske nacionalnosti?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što se tiče vojske, sve jedinice, to sigurno znam, Prištinskog korpusa, pa i sve moje jedinice, nalazile su se u svojim mirnodopskim lokacijama i izvodile su svoje svakodnevne aktivnosti, a one su se svodile, znači, na izvođenje, znači, borbene obuke u samoj kasarni ili neposredno na poligonu, izvođenje, znači, gađanja i obezbeđenje vojnih objekata, kasarni i drugih izdvojenih vojnih objekata, znači magacina i skladišta. Ništa sem toga. Što se tiče policije i ona je izvodila redovne aktivnosti, znači iz okvira svoje nadležnosti: saobraćajna policija na putevima, a ova druga policija, znači opšte nadležnosti, svoje, znači, poslove u gradovima i selima. Nije bilo nikavih posebnih aktivnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mi, znači, vidimo da ima veoma mnogo aktivnosti u to vreme terorista i praktično nema nikakve uzvratne aktivnosti policije u to vreme.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ove moje informacije koje su pisane u komandi korpusa na ličnost komandanta, upravo su bila, znači, moja upozorenja, znači, da se nešto treba preduzeti i da se situacija ubrzano komplikuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, zahtevam da ovaj tabulator 6 bude uvršten u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Uvrštava se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ponovo imamo vaš izveštaj koji ste vi lično potpisali, koji nosi datum? On se nalazi u tabulatoru 7. Da li ste našli tabulator 7?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji datum nosi ovaj vaš izveštaj?
SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovaj izveštaj je od 5. marta 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On se odnosi, kao što piše na početku ... Pominjnu se prethodni izveštaji i razvoj situacije u zoni odgovornosti 549. motorizovane brigade u poslednjih 10 dana. Šta je karakteristično? Šta navodite kao karakteristično?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Navodim karakteristično, znači, da teroristička grupa iz rejona Jablanice, to je teroristička grupa poznatoga, pre toga poznatoga kriminalca i poznatog teroriste Ljahi Ibrahimaja (Lahi Ibrahimaj), koji je, inače, ujak Ramuša Haradinaja (Ramush Haradinaj), da, znači, ta grupa, znači, da se širi dalje iz rejona Jablanice, što će kasnije kroz druga dokumenta, ovaj, sve da se vidi, a da pored napada koji su bili u selima, znači ovde u blizini Đakovice, znači selima Bec, znači Crmljan i Ratiš (Ratishe). Sledi napad i na preostale Srbe u selima Biteš (Bitesh), Janoš (Janosh), Ljug bunar (Lugbunar) i Vranić (Vraniq). Navodim ova sela, jer samo ovim selima je i živelo po nekoliko srpskih porodica. Ovde, isto tako, kažem, "smatram da prvenstveni cilj terorista u ovim napadima nije bio ubistvo Srba, već stvaranje panike i napuštanja imanja i iseljavanje sa Kosova i po svoj prilici će ovaj cilj u velikoj meri biti ostvaren.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi u ovom izveštaju govorite o ubacivanju oružja i pravcima ubacivanja oružja i nešto podrobnije o tome, generale, molim vas da li možete da kažete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja sam u ovom izveštaju identifikovao tri pravca, znači tri pravca prema teritoriji Kosova i Metohije, preko kojih se ubacuje naoružanje. Jedan ovaj pravac je od Bajram Curija (Bajram Curri) prema Juniku. Znači to je ovaj deo teritorije, od Bajram Curija prema Juniku i dalje, znači, prema teritoriji Jablanice. Drugi je Čafa Liken (Qafa Liken), odnosno Čafa Dobruna (Qafa Dobrun), to je ovde, znači, od Đakovice ovde na ovome pravcu i to vodi, znači, prema Rogovu (Rogove), prema selu Rogovu i dalje prema Orahovcu. I treći je karaula Stojanović (Stojanović) koja se

nalazi ovde na planini Koritnik i sa tog pravca ide se, znači, ovom dolinom Plavske reke prema Opolju (Opoje), znači prema Opolju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi upozoravate na ta tri pravca dopremanja oružja. Da li ste imali neke konkretne podatke, jer vidim da sada u ovom srednjem pasusu na prvoj strani ovog vašeg izveštaja, govorite na koji se način prebacuju, koje količine se prebacuju i šta se događa?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ja upozoravam kroz ovaj izveštaj, jer smo se ... Znači imali smo više takvih situacija, upozoravam da jedan od načina prenošenja do tada je bio da manje grupe prenose po nekoliko naoružanja ili da idu sa tovarnim grlima na kojima se može prevesti nekoliko desetina, znači, komada oružja. Ali s obzirom na naše procene i sve pripreme koje su izvršene i da je praktično uspostavljen most između Jablanice, preko Smonice i Junika sa teritorijom Albanije, da je moguće da sa jednom dobro pripremljenom akcijom, čak samo u toku jedne noći, ubaci nekoliko hiljada komada pušaka i drugog oružja i upozoravam na to. Takođe ovde ukazujem i na jednu mogućnost, što je kasnije u više slučajeva bila praksa, da, znači, ljudi bez oružja sa teritorije Kosova i Metohije u pratnji terorista idu na granicu. Ukoliko bi bili uhvaćeni od strane graničara ili od strane policije, oni bi učinili samo jedan granični prekršaj, za što je predviđena, znači, minimalna sankcija. Pređu bez oružja u Albaniju, u Albaniji se naoružaju, izvrše obuku u trajanju od dva do sedam dana i zatim se sa oružjem vraćaju, znači, na teritoriju Kosova i Metohije, čak i po cenu sukoba sa našim snagama. Bio je jedan slučaj kada je 800, znači 800 ljudi naoružanih, znači pripadnika OVK, prešlo granicu posle obuke od nekoliko dana sa oružjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale. Moj zahtev je isti, gospodine Robinson, da se ovaj izveštaj generala Delića koji je u tabulatoru 7, uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Prihvata se. Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Samo prethodno da vam kažem da sam raščistio u pauzi nešto što je bilo vezano za onaj indeks za koji ste rekli da treba da se ispravi. Vi pred sobom imate u tabulatoru 2 to što piše "kopija" i tamo nigde ne piše da je susret sa albanskim lobijem 1998. godine, nego piše "Holbruk u Juniku 1998. godine", pa je onda zapeta, pa onda i "Susret Holbruk - Klark sa albanskim lobijem", ali ne piše da je to 1998. godine. Tako da je neko ko je ... I to ne piše ni u srpskom tekstu indeksa, već je neko to dodao u prekucavanju, verovatno greškom ili slučajno. Uopšte neću da tvrdim da je to namerno, ali vam na to skrećem pažnju. Drugo, u vezi s onim što je gospodin Najs rekao da je dobila njegova službenica od gospodina Tomanovića da mogu da dobiju samo kada ja odobrim, pretpostavljam da on nije dobro razumeo svoju službenicu. Njegova službenica je pitala gospodina Tomanovića, s obzirom da sam ja juče rekao da oni mogu da dobiju bilo šta što je već dostavljeno registru, da li mogu da dobiju materijale gospodina Bulatovića i on je rekao "svakako" i pitao da li želi u elektronskoj formi ili u papirnoj formi i dobio odgovor da je to svedjedno i da može i u elektronskoj formi. To je ono šta sam ja dobio u toku pauze od gospodina Tomanovića. Prema tome, da to bude jasno.

SUDIJA ROBINSON: Znači dobro ste iskoristili pauzu. Hajde da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u vašem izveštaju koji je sadržan u tabulatoru 8, upućeno takođe komandi Prištinskog korpusa ...

prevodioci: Molimo govornika da govori u mikrofون. Prevodioci ne mogu da ga čuju.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, molim vas da govorite u mikrofon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u vašem izveštaju koji je sadržan u tabulatoru 8, vi ste napisali komandi Prištinskog korpusa, tu se vidi vaš potpis, vaš izveštaj ... Nadam se da ste ga pronašli?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, pronašao sam ga, gospodine Miloševiću ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mi nemamo prevod ovoga. Dosta je kratko. Dajte da stavimo to na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo u najkraće recite, molim vas, na šta se odnosi ovaj izveštaj?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ovo je izveštaj koji sam ja napisao i potpisao, a on se odnosi na period od 3. marta do 9. marta. Kako se ovde kaže: "Od posebnih zapažanja ističem da je u dane 2., 3., 4. i 8. u mojoj zoni bilo više protesta", znači "Albanaca". Tu se govori o brojkama u pojedinim gradovima i pojedinim mestima koliko je bilo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro, generale. Ne moramo na tome da se zadržavamo, samo vam skrećem pažnju na drugu stranu, na rečenicu koja počinje u prvom redu na drugoj strani, gde kaže: "Spremamo se za rat da počistimo Suvu Reku (Suhareke), a i spremni smo i za Prizren (Prizren)".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je, ovo je, znači, preko prisluškivanja, znači preko radio uređaja krug RUP2/2K, na kanalu 366 u 21.50.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Hvala, generale. Nećemo se više zadržavati na ovom izveštaju. Moj zahtev je isti, gospodine

Robinson, da se ovaj izveštaj uvede u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Biće označeno za identifikaciju, dok ne dobijemo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 15. marta obavestili ste komandu Prištinskog korpusa, odnosno komandanta Prištinskog korpusa, jer piše: "Komandi Prištinskog korpusa na ličnost komandanta". To je dokument u tabulatoru 9. Vi tu navodite da je u noći između 12. na 13. ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... verovatno ubačena iz Albanije teroristička grupa od 20, 25 ljudi.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovde dalje, dalje, ovaj, se govori o tome da dana 13. i noću 13. na 14. gde su primećene te grupe, tako da je ... Radi se, znači, o okolini Đakovice. To je jedna grupa od 20 do 25 lica, primećena je da se kreće prema selu Petrovac (Petrovc). Imalo je, znači ... Bilo je, znači, obučeni u kombinovanu, znači civilno odelo i delovi uniforme. I ovde je karakteristično da je noću jedna grupa od sedam terorista upala u dvorište Tom Maličija (Tom Maliqi). To je selo Doblbare (Doblbare). To selo se nalazi pored reke Beli Drim (Drini i Bardhe), da je naterala tog čoveka da uzme svoj traktor i da ih vozi u selo Bec, u stvari do sela Crmljan. Grupa je imala, znači imala je sa sobom ranice i jedan veći sanduk. Izjavu je dao taj Albanac Tom Malići. On je Albanac katoličke ispovesti. Dao je MUP-u. On po govoru smatra da se radi o licima iz Albanije. Navedenu grupu je odveo do sela Bec ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odvezao na traktoru.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... odvezao na traktoru. Tu mu je nestalo gorivo i oni su ga posle nekoliko šamara koje su mu, znači, udarili, pustili da se vrati kući. Ta ista grupa je u toku te noći, oko jedan sat, u stvari, druga je grupa od sedam terorista je u toku noći pristigla u selo ... Sa pravca sela, selo Petrovac, u stvari, Ljug bunar i

smestila se u zgradu poljoprivrednog kombinata gde se kratko odmarala. I ta grupa je nastavila pokret prema selu Bec. U selu Bec došlo je do spajanja te tri, četiti grupe, tako da je negde oko 3.30 u toku noći, kod kuća Krstića, znači primećeno da se ... Odnosno da se jedna veća kolona sa oružjem i rančevima kreće ka selu Crmljane. Selo Crmljane je ovde neposredno ispod Radonjičkog jezera. Selo Bec je na ovome pravcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, generale, to se događa u zoni vaše odgovornosti. Vi o tome obaveštavate komandanta Prištinskog korpusa, ali ne intervenišete?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa nismo imali, znači, takva naređenja. Vojska je bila i dalje na svojim mestima, a na kraju krajeva, to bi inače bilo u nadležnosti MUP-a. Ja samo izveštavam svakodnevno da bi komandant imao te podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, moj zahtev je isti, da se dokument iz tabulatora 9 uvede u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: U redu. To je prihvaćeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta sadrži izveštaj koji vi šaljete 16. marta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: 16. matra, takođe, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo, generale, da bismo koristili što kraće vreme, skrećem vam pažnju na pod "a)" drugu ovu tačku gde se govori da je otvarana vatra na srpske i crnogorske kuće u selu Bec i selu Crmljane ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Crmljane, da. Da, ovde se govori da je noću 12. na 13. u više navrata otvarana vatra na srpske i crnogorske kuće u selu Bec i selu Crmljane i u selu Petrovac. U stvari, to su i jedina sela u kojima su još živeli Srbi i znači da nije bilo povređenih i poginulih meštana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda se pred kraj ove prve stranice pominje datum 15. mart i govori se samo o demonstracijama.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Toga dana od 11.00 do 12.00 održane su mirne demonstracije šiptarske nacionalnosti u Prizrenu, Suvoj Reci i Orahovcu (Rahovec).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad mi recite, ovde piše: "Bile su neke parole ispisane na stranom jeziku, što u slobodnom prevodu znači 'Zaustavite srpski..."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: "Zaustavite srpski teror", da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. O kakvom se teroru moglo raditi? Vi ste živeli tamo i znali ste šta se događa. O kakvom se teroru moglo raditi? Da li je bilo čega što se moglo nazvati maltretiranjem ili terorom nad Albancima? Ovde je, znači, 16. mart 1998. godine.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ove poruke su očigledno bile upućene nekom drugom, jer su pisane znači na engleskom jeziku, a u prevodu to bi bilo "zaustavite srpski teror". Znači karakteristično je da se demonstrantima niko nije obraćao, već da su samo snimani sa kamerom i da su bili ... Demonstranti su bili, znači, Šiptari muslimanske veroispovesti, dok Šiptari katolici su bili prisutni u manjoj meri, od 5 do 10 procenata, samo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde kažete da se iz ovoga vidi, to piše u poslednjem redu, pre nego što se dolazi na tačku "b)" koja se odnosi na zapaženja u graničnom pojasu: "Iz ovoga se vidi da Šiptari žele da prikažu svetu, putem sredstava informisanja, kako su oni ugroženi od strane Srba na Kosovu i Metohiji", pa mi recite, generale, to ste sami zaključili, da li su oni bili ugroženi od strane Srba na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovoga prethodno što sam rekao već se vidi ko je bio ugrožen na Kosovu i Metohiji. Sve ovo je deo, znači, propagande, propagande koja je trebala negde van naše

zemlje, negde u inostranstvu da nađe, znači, plodno tlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To, dakle, vi pišete sredinom marta 1998. godine u svom izveštaju.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, molim da se i ovo uvrsti u dokazne predmete, ovaj izveštaj generala Delića, tabulator 10.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Prihvaćeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tabulatoru 11 ima jedan vaš vrlo kratak dopis pod oznakom "vrlo hitno" i piše da je upućen komandi Prištinskog korpusa na ličnost komandanta ili načelnika štaba.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je telegram znači, koji je upućen, znači, hitno zbog toga što je i priroda podataka takva da je zahtevala, znači, da komandant bude odmah upoznat. Pre dva dana, znači razgovor je vođen taj sa licem-informatorom 14. marta 1998. godine. Saznalo se, znači, da grupa od 50 do 60 Albanaca sa Kosova, uglavnom mladih ljudi, da je prešla preko hasa. Has, to se zove od Đakovice do Prizrena, ova teritorija uz granični pojas, znači to je has, da je prešla, znači, u Albaniju, da je stacionirana u oblasti grada Krume u albanskom delu hasa. A to znači izveštavam komandu korpusa, jer se očekuje da će ta grupa narednih dana da se naoružana vrati na našu teritoriju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to ponašanje isto u kontekstu onoga što ste ranije objašnjavali o odlasku bez oružja i vraćanju posle obuke i sa oružjem na teritoriju Kosova i Metohije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to su stvari koje su nama i daleko pre toga bile poznate i koje su se dešavale, znači, gotovo svakodnevno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kraju vi kažete ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, mogu li da vas pitam? Ako se grupa kao što je ova vrati sa oružjem i vi ih nađete i identifikujete, šta biste vi onda uradili sa njima?

SVEDOK DELIĆ: Poznata su pravila granične službe. Znači granični, odnosno granica se prelazi i svi građani granicu prelaze samo na za to utvrđenim mestima. To su granični prelazi. Svi oni koji prelaze na drugim mestima, znači to predstavlja nelegalno delo i oni time, znači, krše zakon. Pravila granične službe predviđaju da se ta lica, znači, zaustave. Ako su, znači, naoružana, da se razoružaju. Ukoliko, znači, ne poslušaju zapovest, odnosno naređenja graničnih organa, već otvore vatru, onda granični organi imaju pravo, znači, da uzvrate na vatru. To je sve potpuno jasno. To je definisano kao i u svakoj drugoj vojsci pravilima granične službe.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi ikad bili primorani da vaše snage otvore vatru?

SVEDOK DELIĆ: Bili smo primorani više puta. Bili smo primorani zbog toga što granični organi, znači ovde, kao što vidite ovde na ovoj karti, ovi crveni znakovi u stvari, predstavljaju, znači, naše karaule. Karaule su u mirnodopsko vreme jačine oko 30 ljudi. U ovo vreme kada se situacija iskomplikovala, one su bile jačine oko 60 ljudi. Međutim, treba da shvatite da ovaj granični pojas, da su to ... To je sve visokoplaninsko zemljište. Ovde, znači, planina Koritnik je oko 2.335 metara, planina Paštrik (Pashtrik) oko 1.988 metara. To su tereni koji su vrlo teški za obezbeđenje. I ako se računa da vojnici koji čuvaju granicu su došli sa teritorije cele Savezne Republike Jugoslavije, slabo poznaju ovo zemljište. A sa druge strane imamo, znači, ljude, Albance, sa teritorije Kosova i Metohije ili Albance iz Albanije koji ulaze da bi prodali oružje i koji dobro poznaju granični pojas. I gotovo uvek je broj onih koji dolaze preko granice daleko veći od broja graničnih organa. Granični organi su patrola, znači od tri do pet ljudi, odnosno ako je osmatračnica samo tri čoveka ili ako

je zaseda, od šest do sedam ljudi, a znalo se nekad da je i nekoliko stotina ljudi naiđe, znači na malu grupu graničara od pet, šest ljudi.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Ja sam hteo zapravo da saznam koji je bio uobičajeni način reagovanja vaših snaga na OVK?

SVEDOK DELIĆ: Uobičajeni način. Znači to važi, to je slično kao i sa pravilom, znači "Pravilom službe", slično je i granično pravilo službe. Znači da se ilegalni prelaznici pozivaju, znači ... Sad to je sa komandom ili sa naredbom "Stoj". Znači ukoliko stanu na prvu naredbu, ukoliko imaju oružje, znači sledeća komanda je "Odložiti oružje". Posle toga, znači, sledi komanda da se podignu ruke uvis i sledi komanda, znači, da se lice okrene i udalji od naoružanja, kako bi granični organi, znači, mogli da to oružje, znači da bude bliže njima i kako ne bi, znači, ilegalni prelaznici mogli da ga zloupotrebe. Ukoliko lice sluša takva naređenja, sledi njegovo, znači, provođenje u graničnu karaulu, sledi uzimanje podataka i predaja toga lica Ministarstvu unutrašnjih poslova. Posle toga sledi najava preko Ministarstva unutrašnjih poslova lokalnoj mešovitoj komisiji za granične incidente i obično najavi se ...

SUDIJA ROBINSON: Ali osim graničnih incidenata, osim tih incidenata na granici, koji je bio uobičajeni način na koji bi snage Vojske Jugoslavije ili MUP-a reagovala na OVK? Kako biste postupali sa njima?

SVEDOK DELIĆ: Što se tiče snaga MUP-a, one imaju sasvim drugačije nadležnosti nego što ih ima vojska. Oni su dužni, znači i obično su to radili, znači dužni su da upozore lica i da ih, znači, razoružaju. Znači ili uz, najčešće, znači, uz upotrebu fizičke sile, bez upotrebe oružja. Međutim, ukoliko lica koja, znači, krše određeni propis, imaju naoružanje i ukoliko upotrebljavaju to naoružanje posle upozorenja, ukoliko, znači, ne poslušaju naređenje, pravila predviđaju, znači, da se može za takva lica upotrebiti oružje, da bi se, znači, odbranio taj organ koji je ugrožen. Slično je i u vojsci, s tim da vojska u mirno

vreme nama, znači, nikavih nadležnosti prema civilima. A ukoliko bude napadnuta jedinica, a to se, znači, dešavalo, često puta i iz zasede, onda nema vremena i nema, znači, nikakvih upozorenja, već mora, znači, ukoliko je jedinica napadnuta, znači vatrom, mora, znači, da se jedinica ... Da odgovori na tu vatru i da neutrališe tog protivnika, po mogućnosti, znači, da ga zarobi, razoruža i posle određenog postupka koji se provodi u jedinicama vojne policije, takođe da ih kao civile preda, znači, MUP-u.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Gospodine Miloševiću, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste napisali na kraju ovog dokumenta u tabulatoru 11, pošto je očigledno da ste ga pribavili od, da ste informacije dobili od lica albanske nacionalnosti, vi kažete: "Bez obzira na to što su podaci dobijeni od izvora koji se ne može smatrati pouzdanim (albanski državljanin), šaljemo vam podatke radi upoređenja sa podacima dobijenim iz drugih izvora". Je li to takođe uobičajeni postupak? Vi ukazujete da izvor ne mora biti pouzdan, ali da šaljete informaciju radi upoređenja sa podacima iz drugih izvora.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa poznat je postupak sa obaveštajnim podacima. Obaveštajni podaci se klasifikuju po svojoj pouzdanosti. U stvari i izvori se kvalifikuju po svojoj pouzdanosti. Svi izvori koji dolaze, znači sa druge strane, se smatraju nepouzdanim izvorima, mada to ne mora da znači da podatak koji je dobijen od nepouzdanog izvora, je lažan, ali se upravo uvek vrši analiza i upoređivanje sa drugim podacima, da bi se potvrdila njihova tačnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači, u stvari, da se proverava tačnost?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vršiti se analiza znači tog podataka i proverava se tačnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, moj zahtev je isti, gospodine

Robinson, tabulator 11, ovaj izveštaj generala Delića, da se uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta sadrži vaš kratki izveštaj u tabulatoru 12 koji vidim da je dat kao srogo poverljiv pod brojem koji je napisan?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je takođe jedan telegram, koji je takođe kao "vrlo hitno" poslat, znači poslat komandi korpusa na ličnost načelnika štaba. Radi se, znači, takođe ovde ... Opet je to okolina Đakovice, selo Brdosan (Barhasan) u blizini, znači, Belog Drima, da je u šumama oko potoka Šize primećena jedna grupa od 15 naoružanih lica i procena da će se i ona kretati najverovatnije kao i ove ranije grupe i to pravcem, znači, Ljub bunar, selo Bec, selo Netec ka Jablanici, gde su se inače ove sve grupe okupljale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ovde kažete da je najverovatnije da će u toku noći izvršiti pokret tim pravcem?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale. Isti je zahtev da se i ovo uvrsti u dokazne predmete, znači tabulator 12, izveštaj generala Delića. Gospodine Robinson, moj zahtev je isti, da se uvrsti tabulator 12, izveštaj generala Delića u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Prihvaćeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tabulatoru 13 imate takođe vaš izveštaj. Je li ovo vaš potpis, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O čemu se ovde radi, samo u najkraće?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U najkraćem znači, ovde izveštavam isto telegamom komandu korpusa, odnosno komandanta, da po

dobijenim saznanjima u zagranichnom delu Albanije i to u tom delu albanskoga hasa, je prikupljeno naoružanje i ljudstvo za ubacivanje na našu teritoriju i da je početak ubacivanja praktično od ovoga dana, od 17. marta pa do kraja meseca. I ovde, takođe, ovaj, predviđam da će se na ovome gorežupskom pracu, preko planine Paštrik izvršiti to ubacivanje, jer je to najpogodniji pravac i tražim, znači, od komandanta korpusa da se preduzmu mere da se hitno ovaj pravac zatvori, znači, jer snage graničnog bataljona, 55., u čijoj odgovornosti je bila ova zona, nisu, znači, imale ljudstva ni potencijala da to urade i tu su moji predlozi vezani za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Vi ovde kažete: "Molim da se ovi podaci uporede sa vašim saznanjima i da date odobrenje da sa delom svoje jedinice i snagama 53. i 55. graničnog bataljona organizujem zatvaranje granice, počev od 18."

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. I ovde sam dao druge predloge i zahteve za određena sredstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su, takođe, pouzdani podaci, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala. Moj zahtev je isti, gospodine Robinson, da se tabulator 13 uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvaćeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, malo opširniji izveštaj imate u tabulatoru 14. Nećemo ga pregedati zbog uštede vremena, ali molim vas samo da obarite pažnju na peti i šesti pasus na prvoj strani. Na šta se to odnosi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je jedno karakteristično zapažanje da se u selima Ljumbarda (Lumbardh), Dašinovac (Dashinovc), Gorni (Ratishi i Eperme) i Donji Ratiš (Ratishi i Poshtem) ... To je ovde, znači, teritorija opštine Dečani, ali opet je ovde u neposred-

noj blizini Radonjičkog jezera, znači da se vrlo često dolazi noću do paljenja sena i štala u tim selima. Seljaci iz tih sela, pa i Albanci, tokom noći ne smeju da izlaze van kuća iako im gore štale, iz straha da ne budu ubijeni, a u mraku uočavaju siluete i pokrete ljudi. Moja dalja konstatacija: "Najverovatnije da ove akcije izvode pripadnici OVK. Od meštana Albanaca u ovim selima, pojedinci proturaju vesti da im seno i štale pale četnici i pripadnici Arkanove vojske. Ovo se radi sa ciljem stvaranja panike kod svog naroda i revanšizma sa podsticanjem terorističkih akcija i opšte podsticanje međunacionalne mržnje kod meštana ovih sela. S druge strane, stanovnici srpske i crnogorske nacionalnosti u selima đakovačke opštine danonoćno organizuju straže u cilju zaštite od terorista".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je pojava o kojoj govorite. Vi ste o njoj, dakle, pisali u svom izveštaju. Koliko je ta pojava bila proširena da pripadnici UČK pale sena i štale iz ovih razloga koje vi ovde navodite?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To će se posebno potvrditi kasnije. S jedne strane, ovo je rađeno zbog toga da se obezbedi homogenizacija Albanaca, jer je bilo dosta i onih ljudi koji nisu prihvatili ove terorističke metode, da se izvrši, znači, njihova homogenizacija, da se može izvršiti mobilizacija po tim selima i, na kraju krajeva, s druge strane, pošto se ovde spominju četnici, pominje se Arkanova vojska, što je u najmanju ruku sve smešno, ali, ovaj, kod Albanaca je to izazivalo, znači, takođe neki strah i podsticalo na revanšizam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala generale ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, šta vi kažete, šta svi ti dokumenti pokazuju? Šta se njima utvrđuje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovim dokumentima se pokazuje da na vrlo organizovan način se vrši jedna eskalacija terorističkih aktivnosti usmerenih s jedne strane na mobilizaciju, prisilnu, kao što ste videli strelja se, kolje se i vrše pritisci u redove UČK, s druge strane na izazi-

vanje efekata kod međunarodne javnosti koji su suprotni činjenicama i događajima o kojima izveštaji govore, a činjenice i događaji o kojima ovi izveštaji govore, suprotni su i tvrdnjama gospodina Najsa u vezi sa ponašanjem vojske i policije iz tog vremena, odnosno u vezi sa ponašanjem srpske strane iz tog vremena. Prema tome, ovo su veoma značajni podaci koji govore o stvarnom stanju situacije, jer ovde komandant brigade izveštava svoju pretpostavljenu komandu o realnim činjenicama, a ne o bilo kakvim pretpostavkama.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, vi ste takođe rekli da su ti incidenti u opštem kontekstu i da je njihova svrha da se pokaže stanje svesti optuženog u vreme incidenata navedenih u optužnici.

ADVOKAT KEJ: Navodi protiv optuženog počinju otprilike u oktobru 1998. godine, međutim oni odražavaju i ono šta se dešavalo i ranije. Kad je reč o dokazima u kontekstu koji se prezentiraju putem ovog svedoka, jasno je da se ovde pokazuje da su se snage Savezne Republike Jugoslavije našle suočene sa jednom odlučnom neprijateljskom silom na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije. Tužilaštvo je izvodilo dokaze koji pokazuju da nakon što su se snage Savezne Republike Jugoslavije povukle, nakon sporazuma Holbruk - Milošević, OVK je zaposela te položaje i kršila sporazum o prekidu vatre. To smo imali sasvim jasno kod Mezoneva (Joseph Omer Michel Maisonneuve), Nojmana (Klaus Naumann), od svih svedoka koji su govorili o tome. Ako optuženi može da pokaže sa kakvim nivoom neprijateljstva su oni bili suočeni pre sporazuma i kako je taj nivo narastao nakon što su se snage Savezne Republike Jugoslavije povukle po sklapanju sporazuma Holbruk - Milošević i ako pokaže intenzitet i jačinu aktivnosti koje su izvođene, sve je to onda relevantno za ono šta se dogodilo nakon januara 1999. godine, na čemu se zasnivaju tačke optužnice. Dakle kada je reč o spornim pitanjima na ovom suđenju, sasvim sigurno postoji razlog da se izvode dokazi o tome, naravno i dokazi koji se odnose na stvari koje su se dogodile nakon januara 1999. godine.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moj zahtev je isti, da se dokument u tabulatoru 14 uvrsti u dokazne predmete, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Generale, vi imate izveštaj takođe iz marta, upućen komandi Prištinskog korpusa. Samo se ukratko osvrnite na to, da ga ne biste citirali i prolazili radi uštede vremena. To vam je u tabulatoru 15.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je telegram, znači takođe upućen komandantu Prištinskog korpusa ili načelniku štaba, a u telegramu se navode dva događaja, od 25. i od 26. marta. Ovo događaji su se zbili ovde na putu Orahovac - Mališevo (Mališeve) - Priština, kada su zaustavljani autobusi i kada su lica u uniformama UČK kontrolisala putnike. Posle toga, tih pasusa, ovde ja, ovaj, šaljem moju procenu na osnovu mojih saznanja da se dodatno komplikuje situacija, pored ove već poznate teritorije i sada situacija znači na delu teritorije od Suve Reke, znači Orahovca, Mališeva, Štimlja (Shtime).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi u stvari upozoravate da situacija eskalira.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I upozoravam da prostor planine Milanovac, planine Garjak i planine Crnojlevo (Carraleva) koji je nastanjen isključivo albanskim življem, pruža dobru mogućnost bazaranja i boravka terorističkih bandi i praktično upozorava da su putevi koji vode iz Kosova prema, znači, Metohiji, znači, već postali, ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nesigurni.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... nesigurni za saobraćaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moj zahtev je isti, da se ovaj tabulator 15

uvede u dokazne predmete, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U dokumentu sadržanom, vašem dokumentu koji ste takođe vi potpisali, u izveštaju se govori o terorističkim dejstvima, pominje se i da je neko poginuo. O čemu se ovde radi? Da li se ovde iz dana u dan vidi da se situacija pogoršava?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, može se to videti iz ovog dokumenta. Posebno ovde se navodi i po danima kako dolazi do komplikovanja situacije. U prvom delu govori se o 24. martu, kada je u rejonu sela Dubrava (Dubrave), rejon sela Dubrava, znači, je otprilike ovde, došlo, znači, do napada na patrolu MUP-a i tom prilikom je poginuo jedan pripadnik MUP-a, policajac Otović, a jedan je teže ranjen. Nakon toga je usledila inetrvencija MUP-a iz Zvečana (Zvecan), Đakovice i Prizrena. Došlo je do blokiranja ovoga ovde šireg rejona do borbe sa terorističkom grupom, koja je brojala oko 40 do 50 terorista. To je bila teroristička grupa Ramuša Haradinaja i ja ovde, ovaj, otprilike izveštavam komandu kako je trajao, znači, tok te operacije. Znači, poginula su dvojica terorista, a jedan zarobljen i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u celoj ovoj operaciji poginula su dvojica, a jedan zarobljen.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. I poginuo je jedan policajac i jedan je teško ranjen. Sam događaj je se zbio zbog toga što su selu Dubrava postojala je još samo jedna srpska kuća, porodica Stojanović. MUP iz Rznića (Irnjqi) je imao zadatak od svoje, da kaže, pretpostavljane komande da svakodnevno obilazi tu porodicu kako bi je ohrabrio da ne bi napustila, da se ne bi iselila iz toga sela, jer je to bila poslednja porodica. I toga dana toj patroli koja se kretala u jednom motornom vozilu, postavljena je zaseda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Patrola je obavljala svoju redovnu dužnost. Kretala se putem.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde vi pišete ovde u ovom dokumentu da su : “Strani novinari bili su u rejonu izvođenja akcije, verovatno u kući terorista, snimajući samo otvaranje vatre i dejstvo pripadnika MUP-a i stanovništva koje je napušalo okolna sela bežeći u šume, a nisu snimali dejstva terorista”.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam napisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste naveli da je u blokadi učestvovalo oko 400 ljudi posle ovog ubistva.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, u početku je to bila samo, znači, ta mala grupa od četiri pripadnika MUP-a, od kojih je jedan poginuo odmah kada je otvarana vatra, a jedan je bio teško ranjen. Oni su zatražili pomoć. Prvo su dobili pomoć od najbližeg dela, znači iz Dečana, pa posle toga, znači, iz Đakovice, da bi posle par sati pristigla i jedna jedinica iz Prizrena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada mi recite, s obzirom na rezultat ove cele operacije, da li se tu uopšte može govoriti da je upotrebljena neka nesrazmerna sila prema teroristima, jer vidimo da su dvojica ubijena, jedan zarobljen, ostali uspeli da pobegnu?

SUDIJA ROBINSON: Ne, nemojte da mu postavljate pitanja na takav način. Pitajte ga kakva je sila upotrebljena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom na ovu situaciju, generale i s obzirom da na vašu kompetentnost da to procenjujete, kakva je sila ovde upotrebljena, kakve su mere primenjene?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Policija se ovom prilikom ponašala kao i svaka druga policija u svakoj drugoj zemlji kako bi se ponašala. Znači došla je da pruži pomoć napadnutoj patroli. Morala je, znači, da vodi borbu. Pokušala je da blokira ovaj rejon, kako bi, znači, uhvatila i razoružala teroriste. Teroristi su se podelili u više manjih grupa i uspeli su sa se probiju prema Glođanu i Jablanici. Znači to je bilo jedno sasvim normalno i zakonito reagovanje policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pominjete, pominjete bežanje civila. Čime je uzrokovano to bežanje civila?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa verovatno kod tog stanovništva je postojao i strah, jer u tim selima su već teroristi se bili odomačili i stanovništvo kad oseti da može doći do borbe, potpuno je normalno, znači, da napušta ugroženi rejon i da se sklanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi sada ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Deliću, kada ste videli ono šta ste smatrali da je manipulacija stranih novinara, šta ste vi učinili u vezi s tim?

SVEDOK DELIĆ: Ja sam komandant brigade vojske. Ja nemam nikakvih nadležnosti, znači, prema novinarima, ni prema civilima. Ona što sam ja mogao da uradim, to je ovo šta sam uradio, upoznao sam moju, znači, pretpostavljenu komandu. Sve ... Svaki drugi moj postupak bi bio prema takvim licima nezakonit, jer, znači, kontakt sa civilima, znači kada ... Znači bilo kakav kontakt sa civilima nije u nadležnosti vojske. To je u nadležnosti, znači, policije. Ona ima nadležnost da legitimiše, znači da upozorava, da vidi kakvi su to materijali, dok vojska takve stvari, znači, ne radi, a osim toga ja ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne. Ja nisam imao na umu ovo o čemu vi govorite i interesantno je da je vaša reakcija upravo takva. Šta je onda Vlada učinila, prema vašem shvatanju, kako bi ispravila tu iskrivljenu sliku koja je stvorena manipulacijom novinara?

SVEDOK DELIĆ: To je pitanje za Vladu, ali ove manipulacije, one su rađene na ...

SUDIJA BONOMI: Možda nećemo da imamo priliku to pitanje da postavimo nekome iz Vlade, ali, dakle, vi ne znate koji su koraci preduzeti kako bi se ispravila ona slika za koju vi kažete da je bila iskrivljena manipulacijom stranih novinara?

SVEDOK DELIĆ: Mogli ste, znači... Da bi se ispravila ta slika, pa ja znam da u više navrata je bilo mnogo priloga koji su bili snimljeni na granici ili koji su snimljeni uopšte na teritoriji Kosova i Metohije, koji nisu mogli da odu u međunarodnu razmenu, jer ne bi odgovarala, znači, jednoj opštoj slici koja je stvarana, znači da kažem širom Evrope (Europe) o stanju na Kosovu i Metohiji. To nije odgovaralo nečijim interesima i mi smo toga dole bili svesni.

SUDIJA BONOMI: Da li je onda vaše mišljenje da se sa novinarima, uopšteno govoreći, lako manipuliše?

SVEDOK DELIĆ: Ja kažem opet, ja nisam sagovornik za temu o novinarima, o medijima i tako dalje. Imate različite vrste novinara. Imate ... I svi oni ipak rade za određeni novac. Imate, znači, onih koji širom sveta love određene ekskluzivne vesti, a imate onih koji tačno rade, znači, da kažem po nalogima određene političke opcije.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U jednom delu ove informacije, dakle posle izlaganja događaja i ovih zapažanja ponašanja i stranih novinara, vi u tački 3 govorite o trenutnoj situaciji u zoni odgovornosti brigade i govorite o tome da se situacija negativno odražava na moral srpskog i crnogorskog stanovništva, što se ogleda u sledećem, kako kažete ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je, u stvari, posledica?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Posledica ove situacije, znači opšte situacije i opšte klime, posledica ovih napada je da deo srpskog stanovništva, oni koji imaju već od ranije obezbeđen smeštaj na teritoriji Srbije, je preselio pojedine članove svoje porodice, prven-

stveno decu i pojedinci od njih traže sebi posao u Srbiji. Porodice koje nisu do sada obezbedile sebi smeštaj, razmišljaju o prodaji imovine ili napuštanju teritorije. Ovo je posebno izraženo u selima gde ima po nekoliko srpskih kuća, a koje su često meta napada terorista. "Dalja eskalacija i održavanje ovih tenzija može da izazove masovno iseljavanje srpskog i crnogorskog stanovništva sa ovih prostora, a znamo da ih je ostalo u vrlo malom procentu".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale. Moj zahtev je isti, gospodine Robinson, da se ovaj dokument iz tabulatora 16 uvede u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde imate depešu u tabulatoru 17, depešu u kojoj se vidi da je reč o komandi 549. motorizovane brigade i ovde je dat dnevni izveštaj, 18. april 1998. godine, izvod. Dakle samo izvod. Na šta se odnosi ova depeša?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo je depeša organa bezbednosti "Dnevni izveštaj od 18. aprila 1998. godine" i samo ovaj deo koji označava, ovaj koji govori o terorizmu. On govori o aktivnosti šiptarskih ekstremista na teritoriji Đakovice gde se kaže da se: "Nastavlja sa naoružavanjem Šiptara, da su skoro svi članovi porodica sposobni za borbu naoružani automatskim i poluautomatskim oružjem i dovoljnom količinom municije. Aktivnost oko podele oružja po selima na teritoriji sprovode uglavnom prosvetni radnici šiptarske narodnosti peko džamija i u toku je akcija prisilnog naoružavanja Šiptara katolika. Postignuta je homogenizacija i vlada raspoloženje ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Postignuta je homogenizacija i vlada raspoloženje da se sa svim, pa i oružanim putem, ostvari cilj Šiptara". I drugo, kaže se da "Dana 26. aprila, svi Šiptari koji su zaposleni u društvenim instiucijama, napustiće posao, a cilj je da se izazove

haos, posebno u bolnicama, gde je preko 90 posto zaposlenih Šip-tara". Dalje se kaže da je u selu Morina (Morine), opština Đakovica glavni organizator Haziri Sadik (Haziri Sadik), direktor zemljorad-ničke zadruge.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde pominjete da je u to vreme, znači to je april 1998. godine, 90 posto osoblja u bolnicama, da su Albanci, pominjete direktora zadruge koji je takođe Albanac, koji je organizator. Govori se o obuci terorista i o licu koje je došlo iz Nemačke u zagradi piše "proteran".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, tu se imenuju i pojedina lica, znači koji su organizatori i koji izvode obuku sa teroristima po selima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I na kraju se kaže da je u tom selu Dubrava glavni organizator obuke čovek koji je 10 meseci proveo na obuci u Albaniji.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada objasnite, generale, pošto se prvi put srećemo sa ovom potvrde identiteta ovog dokumenta, šta ovo ovde znači? Na kraju piše da je izvod iz telegrama veran origi-nalu, tvrdi i overava, pa onda da je fotokopija verna originalu, tvrdi i overava ... Da li je to sve ono šta govori o autentičnosti dokumenta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovo gde piše "tvrdi i overava pukovnik Velisav Marković" ... Pukovnik Velisav Marković je iz Uprave bezbednosti Generalštaba Vojske Jugoslavije. U to vreme je bio u upravi i on je napravio sve ove izvode, ovaj izvod i ove koje kas-nije slede i praktično iza autentičnosti stoji, znači, Uprava bezbed-nosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to je došlo u Upravu bezbed-nosti sa terena, to je došlo iz vaše brigade. Da li se to vidi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, to je depeša koja je došla iz kor-pusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali se odnosi na zonu odgovornosti vaše brigade?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ali odnosi se na zonu odgovornosti moje brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala. Moj je zahtev isti da se dokument iz tabulatora 17 stavi u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Ostalo je neobjašnjeno zašto mi ovde moramo da radimo na osnovu kopije, a ne originalnog dokumenta. Sud isto tako zna da objašnjenje optuženog u njegovom pisanom zahtevu od juče sadrži tvrdnju da je dokumentaciju nabavio samo ovaj svedok i pripadnici Vojske Jugoslavije na njegov zahtev. I budući da ne znamo kakvi su razlozi za to, nije mi jasno zašto bismo ovde trebali da radimo na osnovu dokumenta koji nije originalan.

SUDIJA ROBINSON: Da li se vi protivite uvrštenju na toj osnovi?

TUŽILAC NAJS: Pa ja jednostavno kažem o čemu se radi. Nama nije objašnjeno zašto treba da radimo na osnovu drugorazrednog materijala ako postoji bolji materijal. Uzgred budi rečeno, ja ću kasnije da budem u boljoj poziciji da objasnim Sudu u kojoj meri je ovaj materijal bio pokriven našim zahtevima i nalogima po Pravilu 54bis. Ovde očigledno imamo jednu pažljivu selekciju materijala, ne sav materijal, a sada se još od nas traži da radimo na osnovu kopija, ne originala i nije objašnjeno zašto. Ja ne želim sada da uputim prigovor, nego ću jednostavno da izrazim ogradu i da zadržim pravo da se o tome kasnije izjasnim.

SUDIJA KVON: Da li vi kažete da moramo da imamo originalni dokument?

TUŽILAC NAJS: Nemamo uvek originalne dokumente na raspolaganju, ali uvek moramo da imamo objašnjenje zašto imamo kopiju ili

sertifikovanu kopiju, ako je, po svemu sudeći, original dostupan, a ovde takvo objašnjenje nismo dobili. Zato ja ostavljam rezervu za kasnije.

SUDIJA ROBINSON: Mi ovde prihvatamo kopije. Prihvaćićemo ovaj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Generale ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs i gospodine Kej, meni ipak nije jasno, čak i ako je sve to istina, to da je OVK bila aktivna još godinu dana ranije, da je bilo potrebno da vojska i MUP Srbije stupe u akciju, kako to utiče na optužnicu? Mislim da je verovatno najbolji odgovor na to da ti dokumenti pomažu da se pokaže kakvo je bilo stanje svesti optuženog.

ADVOKAT KEJ: Da, radi se o razmerama problema, jer ako je neki problem mali, onda se, da tako kažem, na njega neće potrošiti mnogo resursa, a ako je problem većih razmera i raširen, onda to daje objašnjenje zašto je u nekom regionu primenjeno toliko sredstava, a stanje svesti optuženog naravno zasniva se na situaciji s kojom se on mora suočiti. Optužnica u kojoj stoji: ne smete da učinite ovo ili ono, a da se ne pogleda kontekst, ako pročitate optužnicu videćete da se u optužnici uopšte ne priznaju razmere problema koje su tada postojale na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije. Optužnica je jedan sasvim različit i pristrasan opis tih istorijskih događaja. U optužnici nedostaju veoma važni aspekti ovog Predmeta i kad se od optuženog traži da se koncentriše na optužnicu, to je tek pola priče, zato jer sama optužnica sadrži tek pola priče. I iz tog razloga, iz čiste nužde, optuženi je sada suočen sa zadatkom da on mora ovde da izvodi te dokaze.

SUDIJA ROBINSON: Ali teza Tužilaštva nije to da OVK nije bila organizovana i da OVK nije bila aktivna, barem koliko sam ja shvatio.

Gospodine Najs, da li vi negirate da su se svi ti incidenti dogodili pre 1999. godine, pre januara 1999. godine?

TUŽILAC NAJS: Ja ne mogu da govorim o svim tim incidentima detaljno. Mogao bih da sam ranije dobio sve te materijale ili da je to dostavljeno u formi izveštaja, ali, naravno, vi znate da ovo Tužilaštvo takođe krivično goni i pripadnike OVK za ono šta se dogodilo 1998. godine. To svi znaju i mi ne osporavamo činjenicu da je bilo aktivnosti i to protivzakonitih aktivnosti OVK. Možda je čak i tačno ono šta se opisuje u ovim dokumentima, ali ja moram da priznam da se ovde na, meni sasvim neshvatljiv način, troši ogromna količina vremena na događaje koji su, po mom mišljenju, sasvim od perifernog značaja, iako je, naravno, na optuženom da odluči na koji način će da troši svoje vreme. Ali kako sve ovo šta se sada kaže može uticati na zakonitost ili protivzakonitost upotrebe vojske kasnije, u događajima navedenim u optužnici, to je druga stvar i to se meni čini da nema nikakve veze.

SUDIJA ROBINSON: Ali je optuženi postavio pitanje koje je, po meni, potpuno relevantno onom pređašnjem dokumentu. Međutim, ovde se takođe govori o proporcionalnosti ili neproporcionalnosti upotrebljene sile. To je sam optuženi spomenuo. Jer vidite, njegove su teze, na primer, u vezi sa Račkom (Recak) to, da je došlo do sukoba između OVK i srpskih snaga i tada su pripadnici OVK izgubili život. On kaže da srpske snage nisu koristile neproporcionalnu veliku silu. Prema tome, ako on može da pokaže da postoji jedan istorijat pravilnog ponašanja srpskih snaga, pravilne kulture u kojoj se ne koristi neproporcionalna sila, to čini njegove teze u vezi sa Račkom verodostojnijim, ako se prihvati njegova verzija događaja.

TUŽILAC NAJS: Jedna dobro podmazana, umerena vojna mašina koja uvek radi kako treba i ponekad je nešto tu i tamo iznenadi, da li to onda možda jeste relevantno? Ja jedva čekam da čujem dokaze optuženog o Račku. Prema tome, vrednost tih dokaza je ograničena, da ne kažem tangencijalna, ali to je sve šta mogu da kažem u

ovom trenutku.

SUDIJA BONOMI: Meni isto tako brine da ovo sve izgleda da nije direktno relevantno za optužnicu. Možda bi događaji bliže kraju godine bili relevantniji za to, jer je situacija tada bila sasvim drugačija. Međutim, mene brine još jedna stvar, a to je da se ovo sve moglo učiniti sasvim drugačije. Ovo je očigledno sve materijal o kom je ovaj svedok mogao da napiše izveštaj ili da da izjavu, da identifikuje relevantne pasuse u dokumentima i mene zaprepašćuje činjenica da moramo da prođemo kroz 275 dokumenata pre nego što dođemo do početka optužnice. I ako ovako budemo radili, vreme će da bude potrošeno na sasvim periferna pitanja, a sve je to moglo da se prezentira u celini na jedan sasvim različit način.

ADVOKAT KEJ: Niste me pitali da komentarišem.

SUDIJA BONOMI: Imamo još vremena od danas do sledeće srede kada budemo nastavili sa zasedanjem, jer nešto tu treba da se učini, inače će ovaj svedok tu večno da ostane.

ADVOKAT KEJ: Ja naravno mogu da komentarišem brzinu i dužinu vremena, ali to su sada sasvim druge stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo da kažem nekoliko reči u vezi sa ovim. Pre svega, kada je reč o svedočenju, bilo kakvi pismeni izveštaji isključuju javnost. Ja znam da odgovor može da bude da su izveštaji dostupni. Dostupni su na internetu, ali to nije javnost u pravom smislu. Međutim, to je drugorazredni argument zašto kroz sve ovo treba da prođemo. Prvorazredni je ...

SUDIJA BONOMI: Mi nismo ovde da prikažemo šou za javnost. Mi se ovde bavimo ozbiljnim događajima. Ovo je sudnica. Vi očigledno imate jedan sasvim drugačiji stav od stava koji treba da se zauzme unutar jednog pravosudnog sistema koji se bavi pitanjima pravde, u vezi sa navodima o krivičnom ponašanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ako je tako, gospodine Bonomi, ja onda ne razumem zašto ste dozvolili gospodinu Najsu da pravi šou za javnost u vezi sa događajima u Srebrenici s kojima Srbija nema nikakve veze, samo zato što treba da bude desetogodišnjica obeležavanja događaja u Srebrenici, a meni onemogućili da dodatno ispitam generala Stevanovića upravo u vezi s tim događajima. Prema tome, to da stavimo na stranu. I ja ne govorim ... I ja mislim da ovo šta svedoči general Delić nema nikakve veze ni sa kakvim šouom ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vas niko nije sprečavao da vršite dodatno ispitivanje i to do kraja, bez ikakve štete za vas po pitanju podnošenja zahteva u kom biste objasnili zbog čega treba da nastavite sa dodatnim ispitivanjem. Ja takav zahtev nisam dobio i ta mogućnost vam je još uvek otvorena. S tim u vezi mogu da vam pomognu vaši saradnici, a takođe i gospodin Kej i gospođica Higinis (Higgins).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, vi ste me sprečili čak da prikažem film u dodatnom ispitivanju koji sam dobio od kancelarije gospodina Najsa par dana pre toga koji se odnosi na Srebrenicu. A imao sam nameru da prikažem izveštaj generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, zaustavio sam vas. Prekinuo sam vas, gospodine Miloševiću. Nećemo da ponavljamo istu stvar. Što se tiče završetka vašeg dodatnog ispitivanja gospodina Stevanovića, jasno sam vam stavio do znanja da treba da podnesete zahtev u kome ćete da objasnite kako ćete to da učinite i zbog čega vam je naneta šteta, ukoliko je to slučaj.

TUŽILAC NAJS: Mogu li ja da insistiram da Pretresno veće treba to da rešava imajući konkretno i drsko odbijanje optuženog sugestije koja je ovog puta došla od sudije Bonomija, a u vezi korišćenja pisanog dokaznog materijala, a to je nešto za šta smo se mi zalagali od početka i to je nešto što smo mi činili u svom predmetu, u

izvođenju svojih dokaza. Ja bih zamolio da Pretresno veće na to posebno obrati pažnju i da tome da prioritet, zapravo da uzme u obzir najjasnije objašnjenje za ovako drsko odbijanje da se poštuju pravila Suda i da se to ima u vidu kada optuženi bude tražio neki produžetak roka. Ja ne mogu da se ne saglasim sa sudijom Bonomijem unapred i ja bih to rešio na drugi način kada bih morao sam da vršim istragu. Što se svega toga tiče, sigurno ću da postavim neka pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson, ja nemam nameru da mi gospodin Najš bude muštra za ponašanje, a što se tiče pitanja koliko je sve relevantno, ponovo vas podsećam, rekao sam vam na početku odgovarajući na vaše pitanje o čemu će ovaj svedok svedočiti, u celom dokumentu gospodina Najša, pominje se stalno obrazac, obrazac ponašanja i već su i vrapci naučili da piše uvek i u svakoj tački: snage SRJ i Srbije opkolile su mesto, granatirale ga, posle toga ušle, odvojile muškarce od žena, streljale muškarce i tako dalje. E pa sada, pošto niste slušali mnogo generala, evo ovo je general koji je komandovao velikom jedinicom na velikoj teritoriji, imao pod sobom 14.000 ... Brojne trupe. Možete da vidite na kakav način reaguje vojska u toku jednog kontinuiteta koji ja nastojim da pređem, taj vremenski period što brže mogu, da bih došao i na događaje koji su u kontinuitetu povezani direktno sa navodima gospodina Najša, ali navodi gospodina Najša ne mogu da budu okvir onoga šta ja želim da predstavim, pogotovo što je njegov obrazac potpuno okrenut na glavu i potpuno neistinit i kao što vidite iz ovih ...

SUDIJA ROBINSON: Čuo sam vas i razumeo. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I molim vas da se uvede ovaj tabulator 17 u dokazne predmete. To je onaj na koji je reagovao gospodin Najš.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u tabulatoru 18 nalazi se radna karta komandanta 549. motorizovane brigade koju ste vi sačinili. Molim vas da objasnite tu radnu kartu. Svi je imate u svojim tabulatorima. Da li je ta radna karta na panou ili sada treba da se postavi?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je radna karta. Ona se odnosi na period od 22. aprila od 14.00 do 14.00 10. septembra ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači samo da još jednom proverimo, znači od 22. aprila do 10. septembra 1998. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. To je karta incidenata u mojoj zoni, a ova karta stajala je inače na zidu u mojoj kancelariji, a nju je vodio moj obaveštajni oficir. On je svakodnevno kada bi se desio neki incident, određenim simbolima taj incident obeležio i nacrtao, znači, na karti. Tako da na karti mogu se videti incidenti prema civilima, incidenti, znači, prema pripadnicima MUP-a i incidenti prema pripadnicima vojske. Vidi se, znači, datum kada se desio taj incident, a tamo gde je bilo mesta, vidi se i kakve su posledice takvog incidenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kako su, pošto se vidi karta u boji, kako su obeleženi, rekli ste tri vrste incidenata: prema civilima, prema vojsci i prema pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Vidi se, znači, prema pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova ovaj simbol koji postoji, ali unutra je ispunjen plavom bojom. U stvari, ovde postoji objašnjenje, odnosno legenda. Prema civilima, znači, to je žutom bojom i prema pripadnicima vojske, znači to se vidi da je drugačije, crvenom bojom. Ovde su, znači, najznačajniji incidenti, jer je bilo incidenata više, ali ukoliko nije bilo posledica, znači i ukoliko je obaveštajni oficir smatrao da taj incident nije ... Ne zaslužuje da se upisuje u kartu, upravo zbog toga da bi ona bila pregledna, onda me samo o tome obavestavao i to nije, ovaj, unošeno, ali svaki incident gde je bila neka

posledica u mojoj zoni, je upisan.

SUDIJA BONOMI: Da li nam ova karta takođe govori kakve je mere preduzela vojska?

SVEDOK DELIĆ: Ova karta, znači, ja sam dobro rekao, to je karta događaja, karta incidenata u zoni u tome periodu, ali iz karte po pitanju vojske, može se videti, znači, gde se jedinice vojske nalaze. Ovo je garnizon Prizren i ovde se vidi da je obeleženo, znači, da se nalazi moja komanda. Obeležena su mesta graničnih bataljona, odnosno graničnih karaula. U Đakovici takođe je obeleženo mesto gde se nalazi znači moj Drugi granični ... Moj Drugi motorizovani bataljon. I ovde je kasnije, znači ovo šta vidite sa crvenom bojom, ove zastavice, ovde u rejonu Radonjičkog jezera, znači aprila meseca, na to ćemo doći kasnije, znači komanda korpusa je naredila da deo jedinica koje mi, znači, zovemo "gotove snage" iz garnizona Prizren i iz garnizona Đakovica posednu određene rejone. To je za garnizon Đakovica i za Drugi motorizovani bataljon Babaj Boks (Babaj i Bokes), a što se tiče Prvog motorizovanog bataljona, to je rejon Landovica (Landovice). Kasnije ćemo naići na to kakve su zadatke dobile te jedinice. Oni su u ovoj mapi samo prikazani u rasporedu i na mestima gde se nalaze, ali ključno je ovo, ova mapa u da su na njoj prikazani znači događaji iz ovoga perioda u ovoj zoni i to događaji prema civilima, prema pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova i prema pripadnicima vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, radna karta je vođena u realnom vremenu, znači za to vreme za koje se odnosi i u njoj je, kako sam razmeo, sukcesivno unošen svaki od ovih podataka koji se na njoj nalaze.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači dan za dan. Kako se događaj desio, tako je taj događaj unošen i ucrtavan na kartu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, generale. Moj je zahtev da se ova radna karta stavi u dokazne predmete, gospodine Robinson. To je

karta komandanta koji svedoči.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvaćeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete, generale, nešto da kažete o graničnom incidentu na karauli Morina? Pa prema službenom izveštaju koji je ovde dat, izveštaj je u tabulatoru 15 "Službena zabeleška starijeg vodnika Mirka Milekića od 19. aprila 1998. godine".

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde se radi o graničnom incidentu na rejonu karaule Morina. Znači rejon karaule Morina je ovde. Znači kada je grupa ilegalnih prelaznika sa teritorije Albanije pokušala, odnosno ušla na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije, kada su primećeni od naših graničnih organa, zaustavljeni su po pravilu granične službe. Međutim, oni nisu izvršili to naređenje i otvorili su vatru iz automatskog oružja, bacili ručne bombe na naše organe i zatim se povukli na teritoriju Albanije, ostavljajući iza sebe oružje i opremu koju su nosili, a ovo je službena zabeleška, znači koju je sačinio kriminalistički tehničar iz moje čete vojne policije, stariji vodnik Mirko Milekić. I ovde se vidi, znači, to naoružanje koje su teroristi ostavili za sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro generale, ali pre izvesnog vremena, mislim da vam je gospodin Robinson postavio pitanje kako ste reagovali na te incidente prilikom prelaska granice, da li je ovo ...

prevodioci: Molimo optuženog da govori u mikrofona.

SUDIJA ROBINSON: Govorite u mikrofona gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, rekao sam, pre izvesnog vremena gospodin Robinson vam je postavio pitanje kako vojska reaguje u situacijama kada dolazi do nelegalnog prelaska granice. Vi ste dali opšte objašnjenje. Da li je ovo jedan od primera konkretnog događaja na koji se može da odnosi i taj odgovor?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je jedan konkretni znači događaj iz koga se vidi kako je bilo reagovanje organa, znači ovde se kaže da nije bilo, znači, nije bilo povređenih lica, jer su ti "nn" prelaznici državne granice uz vatru se povukli ponovo na teritoriju Republike Albanije, a za sobom su ostavili samo opremu i oružje koje su nosili i ta oprema je ovde navedena, znači praktično sve šta je pronađeno na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pucali su na vojsku, pobacali opremu i pobegli. Nije bilo, nije bilo posledica ni na jednoj strani.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Sada ćemo da napravimo pauzu. Pretresno veće će da razmatra sve mere koje su adekvatne da se ova prezentacija skрати. To je jedna stvar koju ćemo da razmatramo. Mene još uvek pomalo uznemirava pitanje relevantnosti. Ne kažem da je ovo potpuno irelevantno. Nisam siguran da je gospodin Kej uspeo da tačno definiše način na koji je to relevantno. Govoriti o obrascu nije dovoljno.

SUDIJA BONOMI: Generale, mada smo mi u jednoj fazi ovog razmatranja dokumenata, tačnije da li ćemo u nekoj fazi razmatranja ovih dokumenata doći do toga da govorimo o tome kakve je korake peduzimala vojska koji su rezultirali žrtvama na strani OVK pre januara 1999. godine.

SVEDOK DELIĆ: Normalno ako idemo kako je predviđeno, znači biće i takvih događaja, pošto je bilo više događaja ovde, video sam u ovim materijalima da ima jedan broj i takvih događaja.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da smo već čuli za jedan takav incident gde su poginula dva Albanca. Sada ćemo da odemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, s obzirom da ste prekinuli zbog pauze, ja samo želim da dodam još nekoliko argumana-ta, s obzirom da nije poenta u onome šta je gospodin Kej rekao o tome da se radi o stanju svesti, nije ni samo o tome da se vidi obrazac, već treba da imate u vidu da svaki ovaj izveštaj, a vidi se njih-ov kontinuitet iz dana u dan, sadrži reč "terorizam", sadrži kvali-fikaciju "terorizam". Ta reč "terorizam" i kvalifikacija "terorizam" nije došla odozgo prema dole, već je došla odozdo, sa terena, kao izraz relanih činjenica, što obara osnovnu tezu gospodina Najsa da je reč o nekom zajedničkom zločinačkom poduhvatu koji je smišljen. Naprotiv, ovde se vidi da je reč o događajima na koje se moralo reagovati, jer je reč bila o ubistvima ljudi širom Kosova i Metohije. Drugo, pažljivim posmatranjem šta je vojska radila, a to se može na bazi ovih podataka koje ovde imamo, da vidi iz dana u dan, daje se odgovor na pitanja šta je stvarno bilo, zašto je vojska se negde nalazila, da li je bila tamo da plaši građane ili da ih proganja ili je bila tamo da se suoči sa terorizmom. To se vrlo lako može iz ovih izveštaja videti. Naime, sve te optužbe koje iznosi gospodin Najs ja ne mogu da dokazujem da nešto vojska nije radila, nego upravo dokazivanjem onoga šta je vojska stvarno radila, a svaka njena aktivnost je zabeležena i dokumentovana, može se videti i konstatovati da uopšte nije radila ono šta gospodin Najs tvrdi. Ali naravno, dokazi koje ima general Delić ukazuju na to da se negde i nije pos-tupilo po pravilu službe, a da se onda reaguje da se upravo tako pos-tupi. A što se tiče potrebe da stvari budu javne, ovde nije reč ni o kakvom šou, reč je o tome da ako se govori o pravdi i ako se vrši pravda, pravda mora da se vidi da se vrši, a ne da bude kroz nekakve papire koji nikome nisu dostupni, sprovedena. Dakle ima jedan čitav niz argumenata na koje bismo mogli dalje da trošimo vreme da

objašnjavam zbog čega smatram da se ovo sve treba da prezentira na ovakav način.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću.

SUDIJA BONOMI: Mislim da na ovo treba da se odgovori, bar na ovo poslednje šta ste rekli, jer, kao što sigurno znate iz vašeg domaćeg pravnog sistema gde se velika većina materijala podnosi pismeno, da bi se videlo da se vrši pravda, tačnije vidljivo vršenje pravde nema nikakve veze sa garantovanjem da svaka reč koja je izrečena, mora da bude izrečena usmeno.

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Ne mogu da se setim da li sam tražio da se tabulator 19 uvede u dokazne predmete. Ako nisam, tražim da se uvede.

SUDIJA ROBINSON: Ovaj dokument nije preveden, tako da ćemo da ga označimo radi identifikacije dok ne dobijemo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Tabulator 20. Generale da li se on odnosi na isti taj događaj sa kompletnim opisom događaja, merama i tako dalje?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Ovo prvo je bila vanredna mera, a ovo drugo je izveštaj koji je poslat komandi korpusa, znači odnosi se na isti događaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja se nadam da je ovaj dokument preveden i da može da se uvrsti u dokazne predmete, gospodine Robinson?

SUDIJA ROBINSON: Nije preveden i zbog toga će da bude označen za identifikaciju dok ne dobijemo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Generale, vi ste doneli ovde i video

zapis, gde je video kamerom zabeležen incident na karauli Morina i to 16. aprila 1998. godine, 19. aprila 1998. godine i na karauli Košare (Koshare) 23. aprila 1998. godine. Da li možemo da vidimo ove snimke? To je tabulator 21.

(Video snimak)

SVEDOK DELIĆ: Mislim da je počelo od trećeg filma, a ne od prvog.

(Kraj video snimka)

(Video snimak)

SUDIJA KVON: Ovo smo već videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije taj tabulator. Ovo je tabulator 2. Ja molim tehiku da pusti tabulator 21, gde imamo ova tri priloga.

(Kraj video snimka)

SUDIJA KVON: Pokušajte broj 5. Karaula Morina.

SVEDOK DELIĆ: Da.

(Video snimak)

reporter: ... pa sve do formiranja jačih vojnih formacija koje bi se u datom trenutku mogle suprotstaviti ne samo organima MUP-a Republike Srbije, nego i jedinicama Vojske Jugoslavije. Do tada pojedinačne akcije šiptarskih terorista počele su da poprimaju karakter oružane pobune sa sledećim obeležjima: naoružavanje...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, nemamo prevod i mi ne razumemo šta se govori.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam očekivao da vidim zabeležene incidente na karauli Morina i na karauli Košare.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U produžetku, znači, ovoga filma, za nekoliko sekundi verovatno.

SUDIJA ROBINSON: Dajte onda da gledamo insert.

(Video snimak)

reporter: ... stvaranje takozvanih slobodnih zona i koridora. Vojna obuka sa posebnim akcentom na obuci rukovanja naoružanjem i izvođenjem gađanja i tako dalje. 16. aprila 1998. godine u 1.15 kod graničnog kamena C7 na rejonu karaule Morina, iz Albanije na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije ušla je grupa terorista sa 12 konja, natovarenih naoružanjem i vojnom opremom. Od strane terorista otvorena je vatra na naše organe, a istovremeno i sa teritorije Albanije. Naši granični organi su uzvratili vatru i teroristička grupa je razbijena.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Postoji još dva priloga o tim graničnim incidentima koji potvrđuju upravo ono šta je general objašnjavao: bacili su opremu i naoružanje, pobegli nazad na teritoriju Albanije i o tome postoji zapis koji ...

(Video snimak)

reporter: Uslovljavanje takozvane Oslobođilačke vojske Kosova, njihovo pojačano naoružavanje i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je ponavljanje onoga šta smo videli. Treba ići dalje po ...

SVEDOK DELIĆ: Nije to ...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Nama je veoma teško da izvučemo bilo kakvu vrednost iz ovog materijala ukoliko nemamo transkript. Ne verujem da usmeni prevodioci mogu da nam pomognu.

SUDIJA KVON: Pitam se da li prevodioci mogu da prevedu bar nešto, koliko mogu?

prevodioci: Časni Sude, uradićemo sve, ali je traka brza i vrlo je teško da se prati.

SUDIJA KVON: Da, hvala. Da li možemo onda ponovo da vidimo onaj prvobitni insert?

SVEDOK DELIĆ: Ovo je drugi. Ovo sledi, znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je drugi koji sad treba da ide.

SVEDOK DELIĆ: Ovo je zabeležila kamera čete vojne policije prilikom izvršenja uviđaja.

(Video snimak)

reporter: *Dana 19.04. 1998. godine u 1.25 časova naši granični organi otvorili su vatru na grupu ilegalnih prelaznika koji su u rejonu graničnog kamena C4/5, karaula Morina, pokušali ulazak na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije. Ilegalni prelaznici su se nakon otvarane vatre vretili na teritoriju Albanije, ostavivši deo naoružanja koje su pokušali da unesu. Na licu mesta naši organi pronašli su: tri automatske puške, dve poluautomatske puške, 16 bombi, 338 metaka 7,62 milimetra, sedam okvira za automatsku pušku, tri borbena ranca švedske proizvodnje i civilnu odeću ilegalnih prelaznika.*

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Da li je to sve, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo li da vidimo sva tri incidenta? Tu postoje tri DVD snimka. Ovo je jedan. Drugi i treći. Da bismo štedeli vreme samo ćemo da tražimo generalu da komentariše ove snimke zajedno, sva tri, jer se dešavaju u jednom zgusnutom periodu vremena o kome je on govorio.

SVEDOK DELIĆ: Ovo se ponovo ...

(Video snimak)

reporter: 23. aprila 1999. godine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo smo videli četvrti ...

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Ne, ne gospodine Miloševiću, general ne može da komentariše istovremeno dok prevodioci pokušavaju da prevedu ovo. Ili ćemo jedno ili ćemo drugo. Dajte da ponovo počnemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo sam da vidimo sva tri snimka, o sva tri granična incidenta, da ih general zbirno komentariše radi uštede vremena.

SUDIJA ROBINSON: Krenimo. Prevodioci će pokušati da urade šta mogu.

SUDIJA KVON: Treba da bude prethodni snimak.

(Video snimak)

vojnika: ... da spuste se ovde i naišli na našu zasedu. Na poziv da se zaustave, nisu to učinili već su otvorili vatru, na šta je energično odgovoreno. Sa sebe su pobacali stvari koje su imali i krenuli u panično bekstvo, a jedan je ostao tu ...

(Kraj video snimka)

SUDIJA KVON: Da li možemo da zaustavimo ovaj video? Mislim da to nije taj video koji optuženi želi da sada vidimo. Datum treba da bude 23. april. Broj 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tačno gospodine Kvon, vrlo tačno.

(Video snimak)

reporter: 23. aprila 1998. godine u 5.45 na rejonu karaule Košare na organe obezbeđenja državne granice, raspoređenih u dve zasede, naišla je grupa od oko 150 do 200 naoružanih lica koji su iz Albanije ilegalno prešli na našu teritoriju. Naši granični organi otvorili su vatru i tom prilikom ubili 19 lica, a dva lica su zarobili. Zarobljena su sledeće lica: Tahiraj, Mustafa, Gazmen (Tahiraj Mustafa Gazmen), profesor engleskog jezika, rođeni 28. marta 1970 godine u selu Ereč (Hereq), opština Đakovica i Metaj, Šerifa, Iber (Metaj Sherif Yber), poljoprivredni tehničar, rođen 13. decembra 1961. godine u selu Ereč, Đakovica.

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Generale ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima još jedan snimak koji sledi. Još jedan snimak.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Još jedan snimak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Još jedan snimak koji sledi. To je treći.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Četvrti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On sledi odmah iza ovog.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, da. Karaula Liken.

SUDIJA KVON: Ja hoću da pitam ko ovde izvodi dokaze? Vaš indeks jasno kaže: tri video inserta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde u ovom tabulatoru 21 su tri DVD koji se odnose na incidente na karauli Morina i incident na karauli Košare: 16. aprila 1998. godine, 19. aprila 1998. godine i na karauli Košare 23. aprila 1998. godine. To su ta tri DVD koje je trebalo pustiti. Dva smo videli.

SUDIJA KVON: Ne, ne. Tri, već smo videli, tri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Generale, molim vas samo ukratko komentarišite ovo. To je u vašoj zoni odgovornosti. To je vaša jedinica, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači ovo je 53. granični bataljon koji bazira u Đakovici, a koji je direktno vezan za Prištinski korpus, a meni je odgovoran samo u disciplinskom pogledu, zbog toga što se stacionira u mojoj kasarni. Uviđaj je vršila četa vojne policije iz moje brigade, jer je moja četa inače bila teritorijalno odgovorna za celo područje Metohije. Šta se može videti iz ovih snimaka, odnosno iz ovih beleški? Ovo je, znači, da kažem, preovlađujući ili tipičan način na koji je unošeno oružje na teritoriju Kosova i Metohije. Iz onoga prvog snimka vidi se, znači, da je jedna manja grupa ljudi sa 12 konja pokušala, znači, da unese naoružanje. Došlo je, znači ... Naišla je na ovu graničnu zasedu, nije se zaustavila na poziv graničara, već je otvorila vatru. Evo videli ste tamo da ima i onih ubijenih konja, a da je grupa, znači, uspela da se vreti, odbaci svu opremu i da se vrati ponovo na teritoriju Albanije. I vidi se više desetina, znači

automatskih, poluautomatskih pušaka koje su, znači, tom prilikom odbačene na tom mestu. U drugom slučaju je slična situacija, s tim da u drugom slučaju je manja količina, znači, naoružanja. Samo tri automatske i dve poluautomatske puške, a u trećem slučaju naišla je velika grupa od oko 150 naoružanih lica i od tih 150 lica, 19 lica je poginulo u sukobu sa organima granične službe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SUDIJA ROBINSON: Šta se desilo sa ostalima?

SVEDOK DELIĆ: Što se ostalih tiče, pošto je to bila velika grupa, deo je uspeo, znači, da zaobiđe zasedu i uđe na teritoriju, znači, Savezne Republike Jugoslavije, a deo se vratio za Albaniju. Svi ovo incidenti su preko lokalne mešovite ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste zarobili nekoga? Zarobili ste dvojicu?

SVEDOK DELIĆ: U jednom od ovih incidenata zarobljena su dvojica. Jedan je bio profesor engleskog jezika iz sela, iz sela Ereč. Selo Ereč se nalazi ovde na ... Evo ovde, na putu Đakovica - Dečane.

SUDIJA ROBINSON: I šta se s njima kasnije desilo, posle hapšenja?

SVEDOK DELIĆ: Posle hapšenja i da kažem identifikacije koja je potrebna da se, znači, izvrši za ta lica, ona se, znači, predaju organima MUP-a. I protiv njih je vođen dalje krivični postupak. Verovatno da ... Ja sa tim nisam upoznat ... Da su osuđeni kao ilegalni prelaznici državne granice koji su pri tome još i vatrom dejstvovali na organe granične službe.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kolika je bila jedinica Vojske Jugoslavije na koju je naišla ova velika grupa za koju se kaže

da je brojala od 150 do 200 naoružanih iz Albanije?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je bila zaseda. Uobičajeno je ... Zasede su bile šest vojnika i jedan podoficir ili oficir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kakav je tu bio odnos snaga?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Odnos snaga je višestruko, znači, u korist terorista koji su dolazili iz Albanije, u ovome jednom slučaju, a u ovome drugom slučaju radilo se otprilike o jednakom odnosu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li je u ovim incidentima ... Da li su granični organi, odnosno pripadnici Vojske Jugoslavije postupali u skladu s pravilom službe ili je bilo nečega drugog?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Uvek ... Vi vidite da su ovde u svakom slučaju izvršeni, znači, uviđaji, da je, kada je god to bilo moguće, pozivana i albanska strana, znači Lokalna mešovita komisija broj 4 je nadležna za ovaj deo državne granice i to Lokalna mešovita komisija broj 4 naša, Savezne Republike Jugoslavije, a takođe i takva komisija iz Republike Albanije. U nekoliko navrata oni su se i našli na mestu incidenata i verifikovali te incidente. Ali je bilo ... Znam da je bila jedna situacija kada je iz Albanije otvorena vatra i kada nisu mogli da verifikuju događaj, već su morali da napuste zbog ugroženosti taj prostor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Molim vas da ...

SUDIJA BONOMI: Imamo li izveštaj uviđaja sa lica mesta za ta tri slučaja?

SVEDOK DELIĆ: Ovde? Ovde imamo za jedan od ovih slučajeva. Ali postoje. Ja sam gledao te izveštaje, jer su svi dolazili kod mene, svi izveštaji koje je radila četa moje vojne policije, ali njih ima više stotina.

SUDIJA BONOMI: Koji je to broj, taj izveštaj koji imamo ovde? Koji tabulator?

SVEDOK DELIĆ: To je tabulator broj 19 i 20. Tabulator broj 19 i broj 20.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 19 i 20 su službena beleška i vanredni izveštaj povodom graničnog incidenta na karauli Morina.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: A postoji sva krim-dokumentacija sa, znači, slikanjem, znači, ovih predmeta. Videli ste one oznake koje stoje na jednom mestu, znači i sva druga krim-dokumentacija koja se pravi u ovakvim situacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenili ste ovu mešovitu jugoslovensko-albansku graničnu komisiju. Da li se ona pozivala u svakom slučaju kada dođe do graničnog incidenta?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju. Ranije je bila praksa 1997. godine i u ranijem periodu da uvek izlaze i jedna i druga komisija. Međutim, 1998. godine samo u nekoliko navrata su se te komisije sastale, jer gotovo uvek su bile ugrožene.

SUDIJA BONOMI: Jesu li komisije istraživale i ova tri slučaja koja smo sada videli?

SVEDOK DELIĆ: Ovde u izveštaju možete da vidite, pošto ovde je samo dokumentacija za događaj od 19. Ovde se kaže, znači, da je obaveštena i lokalna, samo da pogledam još ...

SUDIJA BONOMI: Ja to mogu i sam da vidim kad to bude prevedeno, ali u ovom trenutku mi treba vaša pomoć zato što ti dokumenti nisu prevedeni.

SVEDOK DELIĆ: "Jugoslovenska strana, Lokalna mešovita komisija broj 4 upoznala je komandu 53. graničnog bataljona u Đakovici da nije u mogućnosti da izvrši uviđaj na mestu događaja, jer nije bezbedno i jer ne mogu stupiti sa albanskom stranom Lokalne mešovite komisije broj 4, tako da je samo jedan član iz naše Lokalne

mešovite komisije, major Sorak Goran, kao član te komisije bio na licu mesta”.

SUDIJA BONOMI: Ja sam jedan vaš raniji odgovor shvatio da znači da su se ti sastanci održali svaki put ... Aha, vi ste rekli: “Bili su obavešteni i pozvani da dođu na lice mesta”. Znači ovo je jedan primer u kom albanska strana nije kontaktirana? Zanima me kakva je situacija u vezi sa incidentom u kome je poginulo 19 ljudi?

SVEDOK DELIĆ: Koliko ja vidim, ovde nemamo taj ... Samo trenutak. Nemamo taj zapisnik. Nemamo taj zapisnik, tako da ne mogu sa sigurnošću da tvrdim, znači, da su se sastale ove lokalne mešovite komisije. Ali uviđaj je u svakom slučaju izvršen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je onaj snimak koji smo videli, snimak sa uviđaja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Pored toga što se svaki uviđaj beleži foto aparatom, pored toga snimano je još i kamerom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koji organ vrši uviđaj u ovom slučaju, dakle kada je u pitanju granica, prelaz granice, naoružane grupe, aktivnost graničnih organa, koji organ tada vrši uviđaj?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Znači istražni sudija, istražni sudija, to je istražni sudija iz Niša. On dolazi za sve ove, da kažem događaje i incidente sa težim posledicama, a njemu u toku vršenja uviđaja pomažu, znači, krim-tehničari iz ... U ovom slučaju iz moje čete vojne policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro generale. Gospodine Robinson ...

SUDIJA BONOMI: Ja sam shvatio da ste vi maločas rekli da to spada u nadležnost vaše brigade da se sprovede uviđaj na licu mesta. Da li vi kažete da je u svakom od tih slučajeva došao istražni sudija i obavio istragu?

SVEDOK DELIĆ: Ne. Ovde ima, ovde to piše, u svakoj od ovih zabeleški da je obavешten istražni sudija i u zavisnosti od toga kakve su posledice, da li je bilo posledica u tome događaju. Ukoliko je bilo poginulih i ukoliko nije bilo dejstava na granici, ukoliko je bilo bezbedno da se dođe na lice mesta, onda je dolazio istražni sudija. A ako to nije bilo moguće, onda je ovlastio krim-tehničare iz čete vojne policije moje brigade da izvrše uviđaj.

SUDIJA BONOMI: A kada je reč o onih 19 ubijenih ljudi, da li se i tada dogodilo to da su jednostavno vaši krim-tehničari izvršili istragu?

SVEDOK DELIĆ: Koliko se sećam, tada su moji tehničari samo pomagali istražnom sudiji, ali fotografisali ono šta je on od njih tražio i snimili, znači ...

SUDIJA BONOMI: Ko je tada bio istražni sudija?

SVEDOK DELIĆ: To je istražni sudija iz Vojnog suda u Nišu. Ko je bio tad dežurni ... Pukovnik Miladinović iz Niša je inače bio, da kažem predsednik suda i on je taj koji je određivao. Više sudija je dolazilo. Ne mogu sad da se setim imena tih ljudi. Ja sam se s njima samo srećao kada bi dolazili kod mene da traže obezbeđenje vojne policije, da bi mogli da odu na lice mesta.

SUDIJA ROBINSON: Generale, ako postoji različit opis tog incidenta, na primer da je došlo do toga da je jedan od preživelih rekao da je, na primer, njegova grupa bila nenaoružana, a da su vaše snage na njih otvorile vatru, gde bismo onda mogli da pronađemo izjavu preživelog u kojoj on nešto tako kaže?

SVEDOK DELIĆ: Znači svi ilegalni prelaznici koji su uhvaćeni na granici, svi su sigurno saslušani. Ja mislim da i Tužilaštvo ima jedan veliki broj izjava Albanaca koji su, znači, ilegalno prelazili granicu i da je to dobilo Tužilaštvo još 2002. godine. To su video i fono zapisi,

znači sa razgovora sa uhvaćenim prelaznicima. Znači ...

SUDIJA ROBINSON: Pa pretpostavljam onda ako je nekom od preživelih suđeno, da bi se on onda verovatno branio i on bi taj svoj iskaz, izjavu, dao u svojoj odbrani. To bi onda moglo da se pronade u sudskom spisu.

SVEDOK DELIĆ: Svakako. Svi ti slučajevi su procesuirani. Evo ja se, recimo, sećam, ne iz ovoga događaja, već se sećam, to je bilo nešto kasnije, već je bila i Misija OEBS-a, znači da je to mogao da bude novembar mesec. Isto je karaula Liken, a Albanac koji je uhvaćen zove se Šaban Đibeđi (Shaban Gjibegji). Znači i on je isto procesuiran, a mi ... Znači članovi Verifikacione misije znam da su od mene tražili, znači da odu na lice mesta gde je, znači, on uhvaćen sa oružjem, a isto tako, pošto je bio ranjen i da razgovaraju sa njim i to im je omogućeno, tako da se to može videti i u njihovoj dokumentaciji. Znam da je protiv njega, znači, pokrenut postupak i napisana krivična prijava, znam da je procesuiran u Nišu, a posle toga negde 2001. godine da je oslobođen.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodine Miloševiću, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ovde uopšte ima bilo šta nejasno o tome da je grupa od 150 naoružanih ljudi, najmanje 150, prešla granicu i da je bila u, kako da kažem, vatrenom dodiru sa našim graničnim organima?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. U ovome periodu je karakteristično da, znači, su sve grupe bile naoružane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači naoružane, ilegalno prelaze granicu i pucaju na granične organe. Je li to ono šta je karakteristično?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je ono šta je karakteristično. Znači ranijih godina, 1995., 1996. godine, preko granice su švercovane prvenstveno cigarete. Tad nije bilo, znači, dejstva ni jedne ni druge strane. Obično bi šverceri pobjegli ponovo na teritoriju

Albanije, ali kada je počelo da se prenosi naoružanje, uvek je bilo dejstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, moj je zahtev da se ovi video snimci iz tabulatora 21 uvedu kao dokazni predmeti.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvataju se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, recite nešto detaljnije, ali što je kraće moguće, o "Zapovesti za angažovanje gotovih snaga" koju ste sačinili 22. aprila 1998. godine i koja se nalazi u tabulatoru 22?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je zapovest, znači, kategorije "strogo poverljivo". Napisana je po naređenju komande korpusa, jer je postojala, znači, korpusna zapovest, a ona se odnosi, znači, "Zapovest za angažovanje gotovih snaga 549. brigade". Ovde je moja odluka, znači na karti, a ovo je, znači, tekstualni deo te zapovesti. U najkraće, u prvoj tački se govori o tome da se, znači ... Kakva je situacija na teritoriji, znači da je: "došlo do eskalacije terorističkih aktivnosti, da su na teritoriji opštine Đakovica i Dečane uočene seoske straže, da je uočeno kretanje većih naoružanih grupa terorista i da su uočeni inženjerijski radovi u selima Skivjane (Skivjan), Stubla (Stubell), Popovac (Popoc), Smonica, Glođane i Gramočelj (Gramaqel)", znači ovo Skivljane, Stubla, Smonica, to je zapadno od Đakovice. Znači na putu Đakovica - Ponoševac (Ponoshec). A Glođane, znači to je severoistočno od Radonjičkog jezera. Zatim na teritoriji opštine Prizren, Orahovac, Suva Reka, Đakovica, Dečane i Peć (Peje), da su najverovatnije formirane terorističke snage jačine bataljona, oko 500 naoružanih terorista, da je u toku naoružavanje stanovništva iz đakovičkog i prizrenskog hasa. To je ovaj deo, znači, između reke Drim (Drin) i granice sa Albanijom. "Cilj dejstava terorističkih snaga da terorističkim akcijama ostvare kontrolu na što većoj teritoriji Kosova i Metohije ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: ... da izvrše mobilizaciju i naoružavanje većeg broja šiptarskog stanovništva i da uz pomoć nekih zapadnih zemalja i Republike Albanije otpočnu sa oružanom pobunom, preuzimanje vlasti i ostvare 'Kosovo Republiku' (Kosova Republike)". Zadatak koji sam ja dobio od strane komande korpusa. To je u tački dva: da pojačano obezbedim svoje vojne objekte, a da deo snaga - borbena grupa 1 i borbena grupa 2 budu angažovane na ugroženim pravcima ka granici, da se spreči ubacivanje diverzantsko-terorističkih grupa i prebacivanje naoružanja i municije i druge vojne opreme sa prostora Albanije i Makedonije na prostor Kosova i Metohije, a da sa ostalim delom ljudstva zaštitim, znači, svoje vojne objekte, kasarne i prostor. Šta ovo, u stvari, znači? To se vidi ... Ovo su dalje ... U tačkama dato koji su moji susedi, kakvi su njihovi zadaci i u tački 4 je moja odluka, kao komandanta brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, samo da povežemo tu tačku 4 sa ovim zadatkom koji ste dali na početku, sa zadatkom koji je u tački 2. Znači iz ovoga ... Ovde piše: "Angažovati za intervenciju na ugroženim pravcima, sprečiti ubacivanje diverzantsko-terorističkih grupa i prebacivanje naoružanja i municije i druge vojne opreme sa prostora Albanije i Makedonije na prostor Kosova i Metohije i zaštititi ljudstvo i materijalna sredstva. Dakle to je isključivi zadatak, da se ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da, to je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... zatvori pravac za diverzantsko-terorističke grupe.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je zadatak koji sam ja dobio, znači od pretpostavljene komande i on kao takav, ja kao komandant brigade, nemam prava da ga menjam, već taj zadatak realizujem kroz svoju odluku, kroz tačku 4 ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR:... i kroz zadatke svojim jedinicama, a to je, znači, takođe tu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi u tački 4 i govorite opet o diverzantsko-terorističkim grupama i tom zadatku koji ste dobili.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Onda govorim, znači ... Ovde se pominje termin "gotove snage". To je deo jedinica brigade koji se nalazi u šestočasovnoj borbenoj gotovosti. Znači od momenta kada se da signal, znači, recimo signal uzbune, te snage, posle šest časova treba da budu spremne da prime neki zadatak. E sada, te snage se prevode u potpunu borbenu gotovost. One dobijaju svoje rejone. Borbena grupa 1 koja se nalazi u garnizonu Prizren, ovde je rečeno koji je njezin sastav: jedna, znači, motorizovana četa, minobacačka četa 120, raketni vod 9K11 i bez pozadinskog voda i pionirskog odelenja. On poseda, znači, širi rejon Landovice. Evo vidite, ovde je dato ovim ovde znakom, označava se da je to i komanda toga bataljona. Iz Đakovice, iz mog Drugog bataljona, znači druga borbena grupa, borbena grupa 2 dolazi ovde u rejon sela Babaj Boks i ovde je takođe dato koji je njezin sastav. Ovim strelicama dati su ovde, znači, zadaci njihovi. Oni se na prostoru gde se nalaze, znači i jedna i druga se nalaze van naseljenih mesta. Ovde gde se nalazi borbena grupa 1, ona je zaposela moje ratno komandno mesto koje se nalazi u neposrednoj blizini sela Landovica i u blizini tih vinograda poljoprivrednog dobra iz Prizrena. A ovde, znači, u rejonu Babaj Boks, to se nalazi, znači, severozapadno od sela Babaj Boks prema albanskoj granici. Ove strelice pokazuju, znači, pravce na kojima bi te borbene grupe intervenisale ukoliko treba. I to je ovde dato. Znači, ukoliko je potrebno da zaštite svoje objekte u kasarni, ukoliko je potrebno da pruže pomoć graničnom bataljonu, odnosno graničnim karaulama u slučaju, znači, pojave većih grupa i incidenata, znači prilikom prenošenja, znači, naoružanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Te crvene tačke su granične karaule, je l' tako?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Crvene tačke su granične karaule i one su ovde označene i navedena su i njihova imena. Što se tiče

borbene grupe 1, vidi se da ona interveniše tamo, na pravcu Suve Reke, interveniše na pravcu Suve Reke, jer ovde se, znači, nalazi, ovde se na tom pravcu nalaze i moja dva skladišta: u Đinovcima (Gjiaoc), znači u selu Đinovcima i u selu Ljubiždu (Lubizhde) i oni su dobili zadatak da u slučaju ugrožavanja mojih, znači tih skladišta, da intervenišu i na tome pravcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Gospodine Robinson, moj zahtev je isti, da se ovaj dokument sa kartom koja pripada uvrsti u dokazne predmete. To je tabulator 22, "Zapovest za angažovanje gotovih snaga" sa objašnjenjima koje je sada dao general Delić i uz to je u istom tabulatoru i karta koju imate, a koju je on maločas objašnjavao.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvata se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Generale, da li vam je poznata službena zabeleška koja se nalazi u tabulatoru 23? To je "Poverljivo, broj 25/03" od 24. aprila 1998. godine, to je tabulator 23. Na šta se odnosi ova službena zabeleška?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: E ovo se upravo odnosi na ono šta me je pitao gospodin Bonomi, sudija Bonomi. Upravo se radi o onih 19 lica i ovde se vidi, znači, da ... Kaže: "Prilikom dolaska na lice mesta istražnog sudije Vojnog suda Niš i kriminalističkog tehničara, na licu mesta je pronađeno 19 leševa i dva ilegalna prelaznika koji su zarobljeni, kao i velika količina raznovrsnog naoružanja i municije, bombi i tako dalje. Pronađeni leševi, zarobljeni ilegalni prelaznici, naoružanje, municija i ostala oprema kao i video kasete snimljenog lica mesta, negativni sa lica mesta odmah su istog dana prabačeni helikopterom za Niš", tako da ovaj kriminalistički tehničar izveštava da on ne može da napravi potrebnu dokumentaciju, jer je sve sa sobom odneo istražni sudija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde imamo u tabulatoru 24 još jednu službenu zabelešku koja se odnosi na isti datum. Da li je to to

isto, samo se dalje odnosi na ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ne, to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... to je, to je drugo. To se odnosi ... Dobro, onda nećemo prelaziti odmah na taj sledeći. Znači ovaj tabulator 23 se odnosi na ovaj incident koji je bio na karauli Košare gde je pronađeno 19 ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Što smo gledali film.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, taj film koji je ovde prikazan. Dakle ova službena zabeleška, gospodine Robinson, tražim da se unese takođe u dokazne predmete, u tabulatoru 23.

SUDIJA ROBINSON: Da, prihvata se. U stvari, označava se za identifikaciju dok ne dobijemo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. U tabulatoru 24 imate službenu belešku koja se odnosi na rejon granične karaule Gorožup (Gorozhup) iz sastava garnizona Prizren.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: To je 55. granični bataljon, a rejon karaule Gorožup je u neposrednoj blizini Vrbničkog jezera (Liqeni i Verbnices), ovde, na planini, znači, Paštrik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo mi pomozite oko nečega, generale. U sledećem tabulatoru 25 takođe se pominje karula Gorožup. Da li je tu reč o istom događaju ili o dva odvojena događaja?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde je reč o istom događaju. Međutim, ovde se radilo o najvećoj količini oružja i municije koja je u jednom, da kažem, danu viđena na granici, ali pošto u rejonu karaule Gorožup, već sam rekao, to je planina Paštrik, 1.988 metara nadmorske visine, tog dana, ja se sećam dobro, bila je magla i kada su me izvestili da je došlo do graničnog incidenta i do razmene vatre, onda su mi rekli da su zaplenili jednu, znači da su ilegalni, odnosno ovi prelaznici granice, da su posle prelaska granice povuk-

li se na teritoriju Albanije i ja sam izvešten, znači o ovoj maloj količini koja je ovde data, bomba ručna, 80 komada i tako dalje. Sledećeg dana kada je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno ovde piše u ovom tabulatoru 24 da je dana 22. aprila 1998. godine u 19.50, odnosno oko 19.50 bila, a u ovoj, u 25, govri se o 26., znači u ... Dan i po kasnije, ponovljeno na istom mestu. Da li to govore ovi podaci, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Sećam se da je ovo, znači, bila jedna ogromna količina, ovaj, municije i raznovrsne opreme i da sam ja lično po naređenju komandanta korpusa bio na tom mestu na vrhu Paštrika i helikopteri su, dva helikoptera su morali, znači, po tri puta da dolaze. Bilo je to negde oko šest tona opreme, različite vojne opreme.

SUDIJA KVON: Generale, da li ste rekli da tabulatori 24 i 25 imaju veze sa istim događajem?

SVEDOK DELIĆ: Ovaj tabulator 24 odnosi se na 22. april, tabulator 25 govori o 26. aprilu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali o istom mestu.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ali o istom mestu. Ja sam pomislio, pošto je, znači, prethodnog dana, znači ovde se kaže 26. aprila. Znači da su se praktično u magli susreli granični organi sa karaule Gorožup i ilegalni prelaznici, da su otvorili vatru i da su, znači, jednostavno pobegli na teritoriju Albanije, ali oni nisu, pošto je to bila granična patrola od samo pet ljudi, nisu nastavili dalje zbog nepovoljnih vremenskih uslova da prate kuda su ilegalni prelaznici otišli, već su o tome izvestili, pa su sutradan, znači jedna veća patrola graničara došla na to mesto i pronašla, znači ogromnu količinu opreme. Posle toga kada je izveštena komanda korpusa i meni je naređeno da lično dođem na to mesto i vidim da je to ovaj tabulator 25, jer govori, znači, o toj opremi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovde i kaže na dnu prve

strane u tabulatoru 25: "Pronađena sredstva na licu mesta nismo mogli da izbrojimo iz razloga velike količine, kao i zbog brzine prenošenja sredstava helikopterom za Niš i Prištinu, tako da podaci o pronađenim sredstvima nisu i ne mogu biti tačni u komad, a nakon pretresa terena pronađeno je još sredstava koja će biti dokumentovana i prosleđena nadležnim organima". Da li je u ovim, u ovim incidentima na karauli Gorožup bilo povređenih, poginulih ili šta? Ne mogu da vidim u ovim ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nije. Ovde nije bilo povređenih ni poginulih. Karakteristično je da su naše procene da je ovoliko količinu naoružanja koja je bila rasuta po jednoj planinskoj stazi u dužini od jedan, jedan i po kilometar, da je za tu količinu naoružanja i municije bilo potrebno oko 100 konja, jer je prenošena konjima i viđeni su tragovi, znači, konja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu je, dakle, došlo do sukoba, zaplenjena velika količina naoružanja, ali ni na našoj ni na njihovoj strani nije bilo ...

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nije bilo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... poginulih.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Nije bilo poginulih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Gospodine Robinson moj zahtev je isti da se tabulatori 24 i 25 koji se odnose na granični incident na karauli Gorožup i zaplenu ove velike količine naoružanja uvedu u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Tabulator 24 se označava za identifikaciju dok se ne dobije prevod. Tabulator 25 se prihvata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li sam razumeo, 25 imate prevod?

SUDIJA ROBINSON: Da. Da, imamo prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači 25 je prihvaćen. Hvala.

Generale, recite, molim vas, nešto o sadržini naređenja koje je izdao general Pavković, a koji se nalazi u tabulatoru 26, dakle koje je izdao komandant Prištinskog korpusa, general Pavković, koliko mogu da vidim 9. maja 1998. godine?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je jedno naređenje kojim se pripadnicima korpusa, znači zabranjuje kretanje, znači zabranjuje se kretanje svih vojnih motornih vozila, kao i civilnih vozila kojima se prevoze pripadnici korpusa na komunikacijama Priština - Klina (Kline), to je, znači, gore, znači Priština - Klina - Peć i Priština - Klina - Đakovica, zbog dejstava terorističkih bandi na tim komunikacijama, a zbog preduzimanja mera bezbednosti i zaštite života pripadnika korpusa i u drugom delu se kaže, pošto su od ovih pet komunikacija koje postoje između Kosova i Metohije, ove dve bile nesigurne, govori se, znači, koji putni pravci se mogu koristiti i koji su u to vreme još bili bezbedni. I ovakva naređenja, odnosno upozorenja, stizala su iz komande korpusa svakodnevno. I, normalno, traži se da se u toku prevoženja pridržavamo svih mera bezbednosti koje su propisane do tada izdatim naređenjima, a to je značilo da ako iz Prizrena krene jedno motorno vozilo prema Prištini, da operativni dežurni mora da zove operativnog dežurnog u Prištinu i da mu saopšti da u toliko i toliko časova je krenulo vozilo prema Prištini, pa kada to vozilo dođe na prevoj Dulje (Duhel), to je poslednje mesto odakle može da uspostavi vezu sa Prizrenom preko radio sredstava, da se javi, znači, operativnom dežurnom u Prizrenu da je došao na prevoj Dulje, pa kada izađe, znači, u rejon Štimlja da se javi, znači, operativnom centru u Prištini, znači Prištinskog korpusa, da je prošao, znači, kanjon reke Crnojleva (Carraleve) i da nas operativni centar iz Prištine izvesti da je naše vozilo bezbedno prošlo taj deo i da je na putu ka Prištini. To je bilo uobičajeno za svako vozilo, jer je moralo da bude ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O čemu to govori, takve mere opreza, takve mere bezbednosti, o čemu to govori?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Pa to je moralo tako da se radi zbog napada, znači, na vozila i da bismo u slučaju da se to vozilo ne pojavi, zna se koliko je potrebno vremena da se prođe taj jedan deo

puta koji je bio nesiguran, da bismo mi mogli da intervenišemo i da krenemo u potragu za tim vozilom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Hvala generale. Pretpostavljam da ovo ima prevedeno. Moj je zahtev isti da se uvede u dokazne predmete, tabulator 26. Ja predlažem ...

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... da se ne zadržavamo na tabulatoru 27 koji takođe može da se uvede, jer se odnosi praktično na iste, na iste pojave.

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ali samo na druge komunikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo na druge komunikacije. Takođe komandant korpusa zabranjuje kretanje i traži mere ...

SUDIJA ROBINSON: Taj je označen za identifikaciju dok se ne dobije prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta sadrži obaveštenje načelnika štaba korpusa, pukovnika Lazarevića, koje se nalazi u tabulatoru 28, generale?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: Ovde se govori, znači, da jedna komunikacija koja je bila zatvorena, a to je komunikacija, znači, Đakovica - Ponoševac - Junik - Dečane, to je, znači, druga komunikacija, jer postoji i direktna komunikacija Đakovica - Dečane, ali ovo je, znači, komunikacija isto asfaltni put koji ide preko Ponoševca, Junika i Dečana, a za vojsku je bio posebno interesantan, jer je tim pravcem vršeno snabdevanje graničnih karaula. Taj pravac je bio zatvoren prethodnih dana i ovde komandant, ovaj, načelnik štaba korpusa iz, ovaj, praktično obaveštava nas komandante da je dana 23. maja izvršena deblokada komunikacije Đakovica - Ponoševac - karaula Morina i ovde navodi koje su jedinice učestvovalе i bile angažovane u toj deblokadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je to prevedeno?

SVEDOK DELIĆ – ODGOVOR: I da je zarobljeno pet terorista.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, tokom popodneva ovde treba da se održi drugo suđenje, tako da ne smemo da prekoračimo svoje vreme. Moramo sada da prekinemo sa radom. Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Vrlo kratko. Već dan i po radimo. Procena je bila 12 sati, što je tri radna dana. Sad smo prošli dvadeseti deo dokaznih predmeta prema spisku optuženog. Da li bi optuženi mogao da nam da svoju mudru procenu koliko očekuje da će mu trebati vremena još sa ovim svedokom. Ako će glavno ispitivanje da traje 20 dana, a tako će biti ako nastavimo ovim tempom, trebalo bi to da znamo unapred.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kakva je vaša procena ovog trenutka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja ću nastojati da što racionalnije koristim vreme, što će se videti kad krenem na dokazne predmete koji se tiču odnosa vojske sa Kosovskom verifikacionom misijom, o čemu ima veoma mnogo dokumenata. Ja ću zamoliti svedoka da zbirno prođe kroz ta dokumenta i samo ukaže na neke karakteristične činjenice ili karakteristične momente, ne zadržavajući se pojedinačno na svim dokumentima ali svi oni govore o kontinuitetu veze i odnosa...

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Samo jedna stvar treba da bude jasna, apsolutno jasna. Iako Pretresno veće nije ograničilo Tužilaštvo u njihovom glavnom ispitivanju, Pretresno veće zadržava diskreciono pravo da drži suđenje pod kontrolom i ukoliko mi budemo smatrali da ne koristite vreme na adekvatan način, mi ćemo da postavimo određena ograničenja na glavno ispitivanje. Za danas prekidamo sa radom, do srede iduće nedelje.